

**UCHWAŁA NR III/22/2014
RADY MIEJSKIEJ W GOLCZEWIE
z dnia 19 grudnia 2014 r.**

**w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golczewo na
lata 2014-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, 645 i 1318 oraz z 2014 r. poz. 379 i 1072) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.¹⁾) Rada Miejska w Golczewie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golczewo na lata 2014-2020” w brzmieniu jak w załączniku do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Roman Dorniak

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 509 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 567 i 598. Tekst jednolity nie uwzględnia zmian ogłoszonych w Dz. U. z 2012 r. poz. 1544 i 1548.

Załącznik
do Uchwały nr III/22/2014
Rady Miejskiej w Golczewie
z dnia 19 grudnia 2014 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY GOLCZEWO
NA LATA 2014-2020**

2014

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE.....	6
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE	14
1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE	14
2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA	14
3. DEMOGRAFIA.....	15
4. GOSPODARKA	17
5. RYNEK PRACY	21
6. ZASOBY MIESZKANIOWE	24
7. BEZDOMNOŚĆ	26
8. EDUKACJA I WYCHOWANIE	27
9. KULTURA, SPORT I REKREACJA	28
10. ZDROWIE.....	32
11. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.....	34
12. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	37
13. PRZESTĘPCZOŚĆ.....	42
14. POMOC SPOŁECZNA	43
15. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.....	52
16. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM” ...	55
17. ANALIZA SWOT	69
18. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	76
III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	78
IV. PROGRAMY I PROJEKTY	86
V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	88
SPIS TABEL I WYKRESÓW	92

WPROWADZENIE

Polityka społeczna oznacza racjonalną działalność państwa i innych podmiotów zmierzającą do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, pożądanych struktur społecznych i stosunków społeczno-kulturowych, służących efektywnemu i sprawiedliwemu zaspokojeniu potrzeb społeczeństwa. Na poziomie lokalnym jednym z podstawowych narzędzi służących jej realizacji jest strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Określając misję oraz wyznaczając cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno przyczynić się do rozwiązania występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych, strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Tym samym stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, służących poprawie warunków życia mieszkańców (w szczególności zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym) i prowadzących do integracji społecznej.

Niniejsza strategia została opracowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Golczewie. Jest dokumentem uspołecznionym, w pracach nad nim uczestniczyli bowiem przedstawiciele samorządu lokalnego, w tym sektora pomocy społecznej, oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy gminy.

Strategia ma charakter wieloletni; została przygotowana na lata 2014-2020. Jest zgodna z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej dokumentów strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z pięciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń

lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: *Komunikacja i transport; Demografia; Gospodarka; Rynek pracy; Zasoby mieszkaniowe; Bezdomność; Edukacja i wychowanie; Kultura, sport i rekreacja; Zdrowie; Niepełnosprawność, Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Przemoc; Pomoc społeczna i Organizacje pozarządowe.*

W trzeciej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W czwartej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Piąta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Skuteczność realizacji strategii będzie zależała od posiadanych i pozyskanych przez gminę oraz inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów równie ważna będzie szeroka, aktywna i skoordynowana współpraca przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golczewo na lata 2014-2020 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 594 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zm.),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2013, poz. 1456),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 674 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 966 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.).

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golczewo na lata 2014-2020 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu europejskim, krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Należą do nich:

- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Umowa Partnerstwa – Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020,
- Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020,
- Regionalny Program Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (projekt),
- Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do roku 2015,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kamieńskim na lata 2007-2015,
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Golczewo na lata 2007-2020.

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie

większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „*Unia innowacji*” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „*Młodzież w drodze*” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „*Europejska agenda cyfrowa*” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „*Europa efektywnie korzystająca z zasobów*” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „*Polityka przemysłowa w erze globalizacji*” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do Małych i Średnich Przedsiębiorstw, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „*Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „*Europejski program walki z ubóstwem*” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 to z kolei najważniejszy średniookresowy dokument rozwojowy na szczeblu krajowym, określający cele strategiczne do 2020 roku. Wyznacza on trzy obszary strategiczne: *Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna*, w których koncentrują się główne działania, oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Dokument z jednej strony wyznacza działania służące usuwaniu barier rozwojowych, w tym ujawnionych przez kryzys gospodarczy słabości polskiej gospodarki, a z drugiej skupia się na wspomnianych powyżej potencjałach, które będą stymulowały rozwój kraju.

Strategia stanowi bazę dla 9 strategii zintegrowanych (Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategia Rozwoju Transportu, Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, Sprawne Państwo, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa), które powinny przyczynić się do realizacji założonych w niej celów, a zaprojektowane w nich działania rozwijać i uszczegóławiać reformy w niej wskazane. Dokument skierowany jest nie tylko do administracji publicznej, ale także do środowisk społecznych i gospodarczych, które uczestniczą w procesach rozwojowych i mogą je wspomagać zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest również odniesieniem na gruncie krajowym dla dokumentów strategicznych przygotowywanych w kraju na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020, tj. Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych (uwzględniających środki z polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa). Wskazane w strategii cele rozwojowe i priorytety w znaczącym zakresie wpisują się w cele strategii unijnej „Europa 2020” i są z nią spójne.

Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w Polsce w latach 2014-2020 w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa. Instrumentami realizacji

Umowy są krajowe programy operacyjne i regionalne programy operacyjne. Dokumenty te wraz z Umową tworzą spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową.

Umowa ściśle wiąże strategię wykorzystania środków europejskich z realizacją Strategii Rozwoju Kraju 2020 i Strategii Europa 2020. Celem konsekwentnie realizowanym w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 jest, zgodnie ze Strategią Rozwoju Kraju, oparcie rozwoju na dalszym zwiększaniu konkurencyjności gospodarki, poprawie spójności społecznej i terytorialnej oraz podnoszeniu sprawności i efektywności państwa. Biorąc pod uwagę wskazane powyżej cele rozwojowe kraju, w Umowie wyróżniono cztery priorytety finansowania ze środków europejskich, do których zaliczono: otoczenie sprzyjające przedsiębiorczości i innowacjom, spójność społeczną i aktywność zawodową, infrastrukturę sieciową na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami. Priorytety te będą realizowane w ramach właściwych celów tematycznych, wskazanych w projektach rozporządzeń Unii Europejskiej.

Umowa wskazuje m.in. rodzaje inwestycji, mogących liczyć na dofinansowanie, proponuje układ programów operacyjnych, prezentuje zarys systemu ich wdrażania, a także przedstawia ogólne założenia oparte na zasadzie subsydiarności podziału interwencji pomiędzy poziom krajowy i regionalny. Zapewnieniu koordynacji pomiędzy funduszami polityki spójności na poziomie regionalnym służyć ma, umożliwiona po raz pierwszy w okresie programowania 2014-2020, realizacja przez samorzady województw programów dwufunduszowych (Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego). Instrumentem zapewniającym komplementarność interwencji realizowanych przez rząd i samorząd terytorialny będzie kontrakt terytorialny.

Zgodnie z Umową Partnerstwa w latach 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy **Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020**, dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego i dobrego rządzenia oraz 16 regionalnych programów operacyjnych. Krajowy program (zasili go 28% środków funduszu) będzie się koncentrował na zmianach strukturalnych poszczególnych polityk sektorowych, a także na takich przedsięwzięciach, które mają charakter ogólnopolski i są priorytetowe z punktu widzenia polityki państwa, natomiast na poziomie regionalnym

interwencja Europejskiego Funduszu Społecznego (72% środków funduszu) będzie dotyczyła bezpośredniego wsparcia osób w celu poprawy ich sytuacji na rynku.

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój obejmuje pięć następujących osi priorytetowych: I. Osoby młode na rynku pracy, II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa oraz V. Pomoc Techniczna.

Projekt **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020** przewiduje utworzenie 12 osi priorytetowych. Problematykę społeczną ujęto głównie w ramach osi priorytetowej 7. Rynek pracy i osi priorytetowej 8. Rozwój społeczny.

Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych wyznaczonych w ramach osi priorytetowej 7. zakładają zwiększenie zatrudnienia wśród osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo, zwiększenie liczby miejsc pracy w ramach nowopowstałych przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem inteligentnych specjalizacji, wzrost poziomu zatrudnienia wśród osób sprawujących opiekę nad dziećmi do 3. roku życia, wzrost liczby przedsiębiorstw z sektora MŚP, których pracownicy nabyli kwalifikacje zgodne z potrzebami przedsiębiorstwa, wzrost zdolności przystosowania się przedsiębiorstw do zmian oraz zniwelowanie ryzyka bezrobocia pracowników przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne oraz zniwelowanie ryzyka przerwania aktywności zawodowej z powodów zdrowotnych.

Z kolei cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych sformułowanych w ramach osi priorytetowej 7. zakładają wzrost poziomu zatrudnienia i aktywności wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie, wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych dla mieszkańców województwa oraz wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.

Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do roku 2015 jest dokumentem, który określa cele polityki społecznej prowadzonej w regionie. W jej ramach, na podstawie diagnozy społecznej województwa, sformułowano misję („Podnoszenie jakości życia wśród tych mieszkańców regionu, którzy ze względu na trudną sytuację życiową nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb bytowych, a przez to nie mogą uczestniczyć lub mają ograniczony udział w życiu rodzinnym,

zawodowym i społecznym”) i cel pośredni („Stworzenie spójnego systemu realizacji zadań polityki społecznej”) oraz wyznaczono cele strategiczne i operacyjne.

Cele służące przeciwdziałaniu i zwalczaniu długotrwałego bezrobocia zakładają aktywizację osób długotrwale bezrobotnych, prowadzenie promocji na rzecz zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych, podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób długotrwale bezrobotnych oraz przeciwdziałanie „dziedziczeniu” przez mieszkańców województwa długotrwałego bezrobocia.

Z kolei cel „Pomoc rodzinom w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych” ma być realizowany poprzez tworzenie lokalnego systemu wsparcia dla rodzin, pomoc dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych oraz poprawę jakości i dostępu do usług socjalnych.

Przeciwdziałaniu i łagodzeniu negatywnych skutków marginalizacji grup społecznych ma służyć rozbudowa zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, oraz aktywizacja, edukacja zawodowa i społeczna mieszkańców województwa zagrożonych marginalizacją społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.

W ramach celu „Zmniejszenie spożycia alkoholu i używania środków psychoaktywnych oraz ograniczanie ich negatywnych skutków wśród mieszkańców województwa” zaplanowano prowadzenie edukacji społecznej i działalności wychowawczej, zapewnienie odpowiedniego dostępu do leczenia odwykowego oraz rehabilitacji osób uzależnionych, a także przeciwdziałanie negatywnym następstwom używania środków psychoaktywnych.

„Tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego” ma się odbywać poprzez integrację społeczną osób niepełnosprawnych we wszystkich grupach społecznych oraz integrację zawodową osób niepełnosprawnych, a realizacji celu „Podniesienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego wśród osób starszych” ma służyć poprawa ich bezpieczeństwa socjalnego, aktywizacja społeczna oraz wzmocnienie roli i miejsca osób starszych w środowiskach lokalnych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kamieńskim na lata 2007-2015 jest dokumentem, który, na bazie przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych i identyfikacji społecznych skutków ich występowania, wyznacza działania

priorytetowe w 6 obszarach: 1. Opieka nad dzieckiem i rodziną, 2. Wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych, 3. Przeciwdziałanie patologiom społecznym wewnątrz rodziny, 4. Poprawa oferty świadczonych usług dla osób starszych, 5. Umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pełnego udziału w życiu społecznym, 6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

W obszarze 1. działanie priorytetowe zakłada: zapewnienie godziwej egzystencji osobom niebędącym w stanie samodzielnie lub przy pomocy najbliższej rodziny właściwie funkcjonować w środowisku społecznym, wsparcie rodzin (opieka nad dzieckiem i rodziną), wzmocnienie spójności rodzin, pomoc w utrzymaniu naturalnych więzi w jej obrębie, a także doraźne materialne i niematerialne wsparcie.

Działanie priorytetowe sformułowane w obszarze 2. służy wyrównywaniu szans życiowych osób niepełnosprawnych – zwiększeniu ich dostępu do edukacji, pracy, usług i świadczeń; rozbudzeniu społecznej świadomości, wspieraniu i kreowaniu właściwych postaw społecznych wobec niepełnosprawności, rehabilitacji osób niepełnosprawnych i zapobieganiu pogłębianiu się niepełnosprawności oraz wyrównywaniu poziomu usług socjalnych, medycznych i innych form wsparcia.

Za działanie priorytetowe w obszarze 3. uznano przeciwdziałanie patologiom społecznym wewnątrz rodziny, z kolei działania priorytetowe w obszarach 4. i 5. zakładają poprawę oferty usług świadczonych osobom starszym przez jej wzbogacanie i podniesienie poziomu usług, a także umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pełnego udziału w życiu społecznym.

W obszarze 6. Sformułowano natomiast działanie priorytetowe, w ramach którego zaplanowano poprawę i rozszerzenie zakresu usług społecznych poprzez zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu problemów społecznych i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców powiatu.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Golczewo na lata 2007-2020 jest dokumentem stanowiącym podstawę polityki rozwoju samorządu gminy. Na podstawie diagnozy sytuacji w gminie sformułowano misję („Gmina Golczewo – naturalny obszar o bogatych walorach przyrodniczo-krajobrazowych sprzyjających rozwojowi usług turystycznych. Gmina uzbrojona w infrastrukturę techniczną warunkującą wysoki poziom życia jej mieszkańcom. Obszar o wysoko rozwiniętej przedsiębiorczości (sektor rolny, małe

i średnie przedsiębiorstwa), w którym rozwój społeczno-gospodarczy ukierunkowany jest na wzrost poziomu zatrudnienia mieszkańców”) oraz wyznaczono cele i kierunki działań w 5 obszarach strategicznych: 1. Infrastruktura, 2. Gospodarka, 3. Przestrzeń, 4. Społeczność, 5. Ekologia.

W obszarze „Społeczność”, najistotniejszym z punktu widzenia niniejszego dokumentu”, wyznaczono cele, które zakładają podjęcie działań w kierunku wszechstronnego rozwoju edukacyjnego dzieci i młodzieży (doposażenie szkół, przyznawanie stypendiów socjalnych, organizowanie zajęć pozalekcyjnych), zwiększenia oferty świadczonych usług zdrowotnych (objęcie dzieci i młodzieży szkolnej opieką stomatologiczną, zwiększenie dostępności usług medycznych, przeprowadzanie okresowych badań profilaktycznych), zmniejszenia bezrobocia i jego społecznych skutków (stworzenie systemu lokalnych preferencji podatkowych, prekwalifikacja zawodowa bezrobotnych, współpraca służb publicznych z organizacjami pozarządowymi), poprawy bezpieczeństwa publicznego (zwiększenie działań prewencyjnych, eliminacja zagrożeń wynikających ze zwiększenia natężenia ruchu kołowego, rozbudowa remizy przy OSP w Wysokiej Kamieńskiej), przeciwdziałania patologiom społecznym (monitorowanie miejsc i obszarów zagrożonych przestępczością, patologiami społecznymi i wykluczeniem społecznym, podejmowanie działań profilaktycznych (alkoholizm, narkomania) w szkołach, tworzenie wspólnie z organizacjami pozarządowymi projektów w celu rozwiązania problemów pijaństwa i uzależnień) oraz zwiększenia integracji i aktywności społecznej mieszkańców (organizowanie cyklicznych imprez kulturalnych, zwiększenie dostępności obiektów sportowych, identyfikacja liderów lokalnych).

W przyjętym wariantcie rozwoju społeczno-gospodarczego gminy uwzględniono 2 z ww. celów i przyznano im rangę celów niezbędnych. Zaliczono do nich cele zakładające podjęcie działań w kierunku wszechstronnego rozwoju edukacyjnego dzieci i młodzieży oraz stwarzanie warunków dla działań na rzecz zwiększenia oferty świadczonych usług zdrowotnych. Jednocześnie uznano, że pozostałe cele – te, które nie znalazły miejsca w wariantcie rozwoju, mogą być podstawą dla aktualizacji strategii w następnych latach, w procesie jej monitorowania.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Gmina Golczewo jest gminą miejsko-wiejską, położoną w północno-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie kamieńskim. Od północy graniczy z gminami Kamień Pomorski i Świerzno (z powiatu kamieńskiego), od wschodu z gminami Gryfice i Płoty (z powiatu gryfickiego) od południa z gminami Nowogard i Przybiernów (z powiatu goleniowskiego), a od zachodu z gminą Wolin (z powiatu kamieńskiego).

Gmina zajmuje powierzchnię 175,31 km² i obejmuje miasto Golczewo (zajmuje powierzchnię 7,42 km²) oraz 12 sołectw: Baczyśław, Drzewica, Kłęby, Kozielice, Kretlewo, Mechowo, Niemica, Samlino, Unibórz, Upadły, Wołowiec i Wysoka Kamieńska.

Gmina jest jedną z piękniejszych gmin województwa zachodniopomorskiego. Położona przy krańcu Puszczy Goleniowskiej (samo miasto leży w dolince między jeziorami: Szczuczym i Okonim), obfituje w miejsca o cennych walorach krajobrazowo-przyrodniczych – wielogatunkowe lasy z oczkami wodnymi, powstałe w wyniku postępującej erozji jary, wąwozy i liczne źródłiska, tereny podmokłe, bagienne, mszarne i torfowiskowe, mało zniszczone i pielęgnowane obszary leśne z drzewostanami cennymi (buk, jawor, dąb, modrzew, sosna, świerk), usytuowane wzdłuż cieków wodnych półnaturalne zespoły łąkowe, ekologiczne zespoły źródłiskowe, unikalne zoocenozy, zwłaszcza ptaków (gągoły, żurawie, dzięcioły czarne) i ssaków drapieżnych (kuna leśna, borsuk, wydra, bóbr, jenot).

2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Sieć drogową w gminie Golczewo tworzą drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Na jej terenie krzyżują się 2 drogi wojewódzkie o bardzo dużym znaczeniu dla komunikacji samochodowej – nr 106 Pyrzyce – Stargard Szczeciński – Nowogard – Golczewo – Kamień Pomorski i nr 108 Parłówko – Golczewo – Płoty.

Droga wojewódzka nr 106 stanowi alternatywną trasę turystyczną w sezonie letnim dla skrzyżowań z drogą krajową nr 3 w Parłówku oraz drogą wojewódzką nr 107

w Rzewnowie. Jednocześnie jest to droga o dużym natężeniu ruchu samochodowego towarowego i osobowego turystycznego z głębi kraju na wybrzeże.

Sieć drogowa na terenie gminy pozwala na szybki i bezkolizyjny wjazd na drogi krajowe nr 3 i nr 6.

Gmina Golczewo posiada również połączenia kolejowe: na linii pasażerskiej Szczecin – Szczecin Dąbie – Świnoujście oraz na linii lokalnej Kamień Pomorski – Wysoka Kamieńska. W tej ostatniej miejscowości (10 km od Golczewa) znajduje się stacja kolejowa, z której odchodzą pociągi do wszystkich głównych stacji w całym kraju. Linia kolejowa przebiega także przez miasto Golczewo, nie obsługuje ona jednak ruchu osobowo-towarowego.

W odległości 35 km od Golczewa znajduje się międzynarodowe lotnisko w Goleniowie, z kolei odległość 65 km dzieli miasto od terminalu promowego i portu w Świnoujściu.

Gmina posiada połączenia autobusowe w kierunkach: na Szczecin, Świnoujście, Kamień Pomorski, Gryfice i Nowogard. Usługi komunikacyjne w gminie świadczono są przez następujące podmioty: Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Kamień Pomorski Sp. z o.o. zs. w Kamieniu Pomorskim, Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Gryfice Sp. z o.o. zs. w Gryficach oraz BUS „EMILBUS” i „FEDENĆZAK”.

Dobre połączenia komunikacyjne mają mieszkańcy Golczewa oraz miejscowości Baczyśław, Kłęby, Gadam, Koplino, Kretlewo, Mechowo, Niemica, Samlino, Unibórz, Upadły, Wołowiec i Wysoka Kamieńska, z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy miejscowości Barniśławice, Dargoszewko, Dobromyśl, Drzewica, Imno, Kłodzino, Książ, Niwka, Ronica, Sosnowice, Strażnica, Zielonka, Dargoszewo i Kozielice.

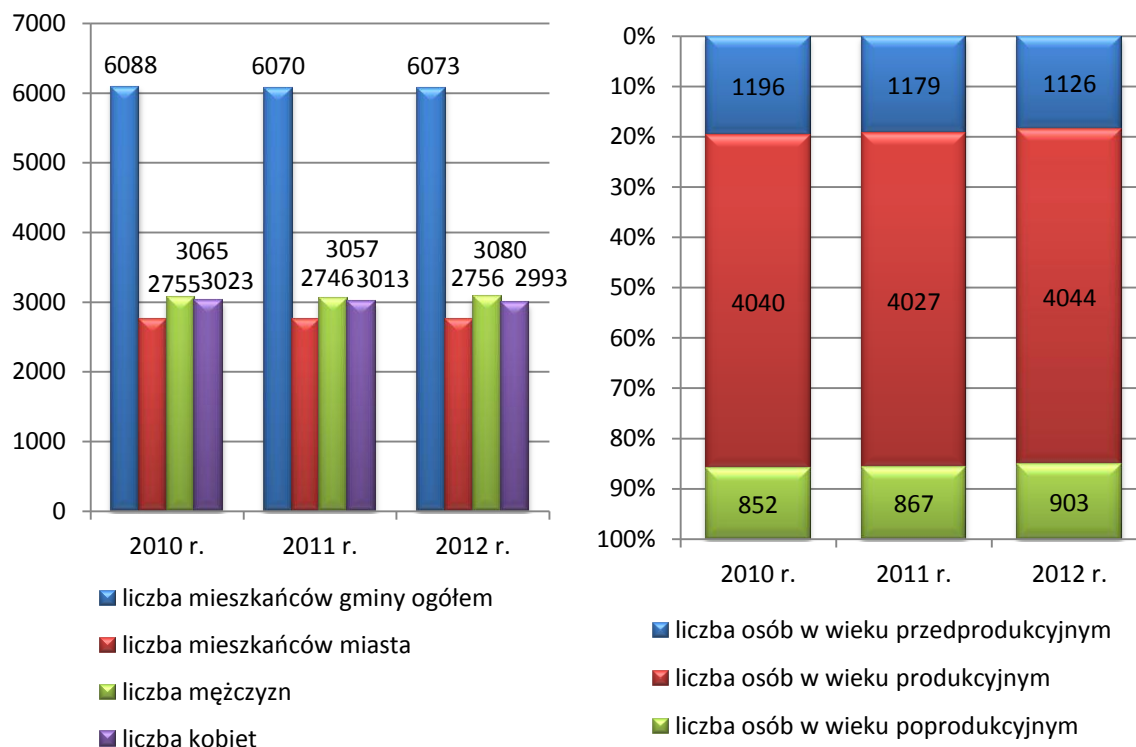
3. DEMOGRAFIA

W latach 2010-2012 liczba ludności gminy Golczewo utrzymywała się na zbliżonym poziomie (6.088 w 2010 r., 6.070 w 2011 r., 6.073 w 2012 r.), podobnie jak liczba mieszkańców miasta (2.755 w 2010 r., 2.746 w 2011 r., 2.756 w 2012 r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród ogółu ludności gminy stanowili mężczyźni (3.065, tj. 50,3% w 2010 r., 3.057, tj. 50,4% w 2011 r., 3.080, tj. 50,7% w 2012 r.).

W analizowanym okresie liczba dzieci i młodzieży spadała, liczba osób w wieku produkcyjnym ulegała wahaniom, a liczba osób starszych systematycznie rosła. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

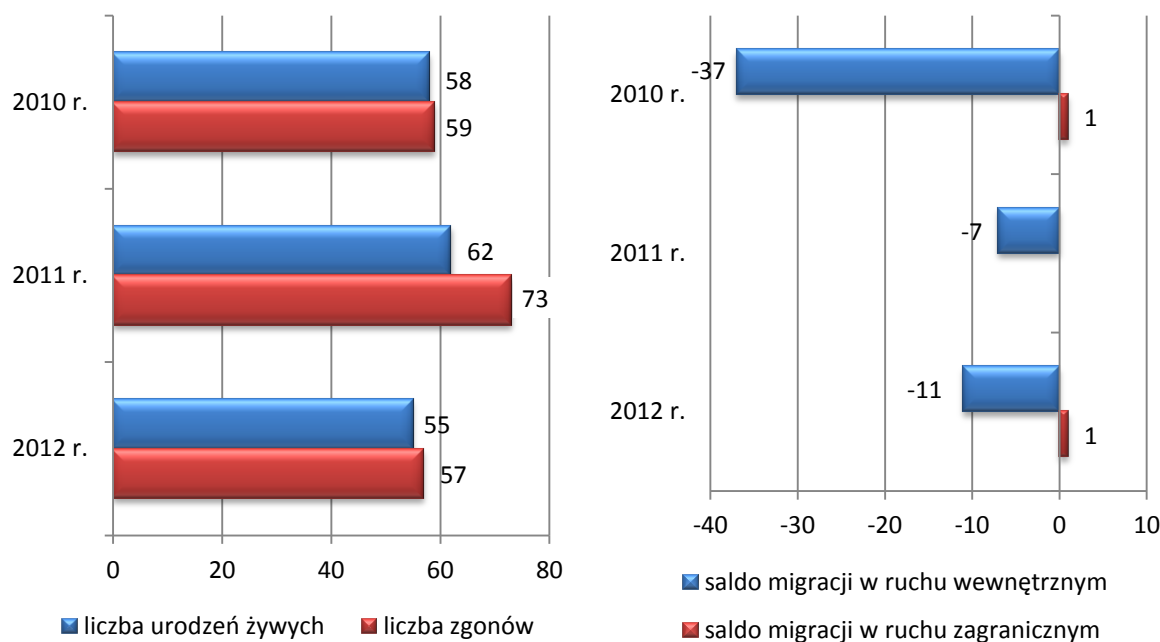
Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2010-2012

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Nieco niższa w latach 2011-2012 liczba mieszkańców gminy wynikała zarówno z niekorzystnego przyrostu naturalnego (-9 w 2011 r., -2 w 2012 r.), jak i ujemnego salda migracji, która odbywała się głównie w ruchu wewnętrznym (-7 w 2011 r., -10 w 2012). Z kolei spadek liczby dzieci i młodzieży był przede wszystkim efektem przejścia do grona osób w wieku produkcyjnym większej od liczby urodzeń żywych liczby osób będących dotychczas w wieku przedprodukcyjnym. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 3-4. Ruch naturalny i migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Dokonując analizy zachodzących w gminie zmian demograficznych, należy podkreślić, że są one coraz mniej korzystne. Z jednej strony wpływ na to ma spadek liczby dzieci i młodzieży, z drugiej natomiast systematyczny wzrost udziału osób starszych w populacji gminy. Zmiany te powodują postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej, co w perspektywie najbliższych lat będzie m.in. wymagało dostosowania w szerszym zakresie niż dotychczas wachlarza usług społecznych do potrzeb seniorów.

4. GOSPODARKA

Położenie gminy Golczewo przy krańcu Puszczy Goleniowskiej stwarza warunki do rozwoju na jej terenie turystyki i rekreacji. Lasy zajmujące 48,8% powierzchni gminy pozwoliły na utworzenie czterech Zespołów Przyrodniczo-Krajobrazowych: „Las Golczewski” (w jego obrębie istnieje rezerwat przyrody „Golczewskie Uroczysko”), „Las Samliński”, „Bukowa Góra” i „Dolina Stawny”. Służą one ochronie cennych leśnych zespołów biocenotycznych.

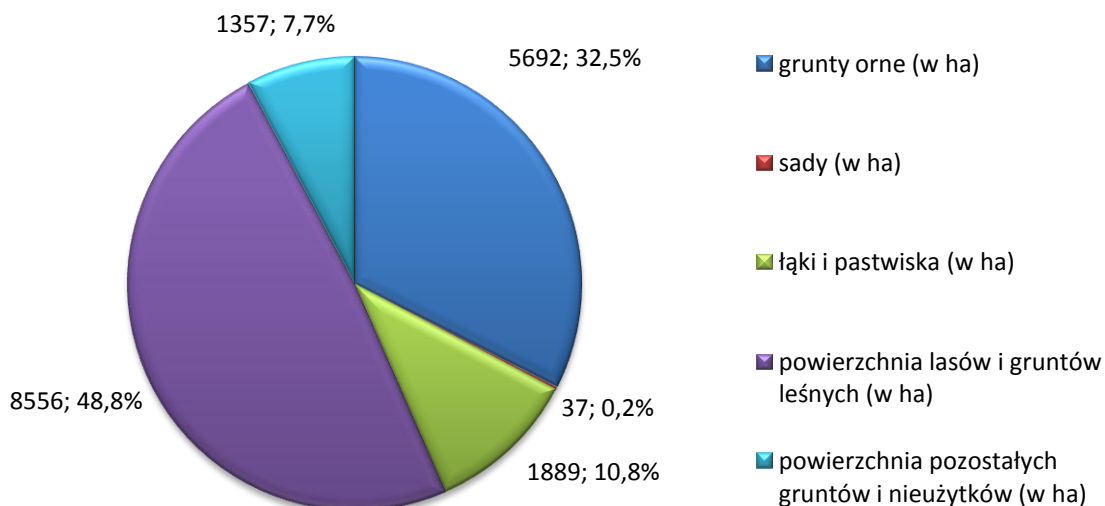
W „Lesie Golczewskim” i „Lesie Samlińskim” wyznaczono ścieżki dydaktyczne, które w swoim przebiegu mają przystanki ukazujące najcenniejsze fragmenty lasów. Ścieżka dydaktyczna „Las Golczewski” ma 4 km długości, rozpoczyna się przy leśniczówce w Lesie

Golczewskim i posiada 7 przystanków: „Drzewo Doborowe Dąb”, „Dąb Władycha”, „Dziuple Gągołów”, „Drzewo Doborowe Modrzew”, „Drzewo Doborowe Świerk”, „Jezioro Żabie” i „Las Widłakowy”. Z kolei ścieżka dydaktyczna „Las Samliński” liczy około 2 km; rozpoczyna się od końca wsi Samlino, przebiega starą aleją kasztanową od nieistniejącego już pałacu i dalej wiedzie przez malownicze i osobliwe tereny lasu i wzgórza Samlińskiego. Na jej trasie znajduje się 7 przystanków.

W celu rozwoju turystyki i rekreacji, w gminie wyznaczono również piesze i rowerowe szlaki turystyczne, miejsca biwakowe oraz pola namiotowe. Trzy szlaki turystyczne (żółty, czerwony i zielony) rozpoczynają się w Golczewie na dworcu PKS (w centrum miasta) i prowadzą przez najpiękniejsze leśne tereny Nadleśnictwa Rokita. Łączna ich długość wynosi 66,5 km. Przez obszar gminy przebiega również znakowany szlak rowerowy o długości 30 km.

Nieco mniejszą powierzchnię od lasów i gruntów leśnych zajmują w gminie użytki rolne (43,5%), wśród których dominują grunty orne (74,7%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha)

Źródło danych: Urząd Miejski w Golczewie.

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku w gminie funkcjonowało 329 gospodarstw rolnych, w tym 123 gospodarstwa małe o powierzchni do 1 ha oraz 206 gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha. W strukturze upraw dominowały zboża (według

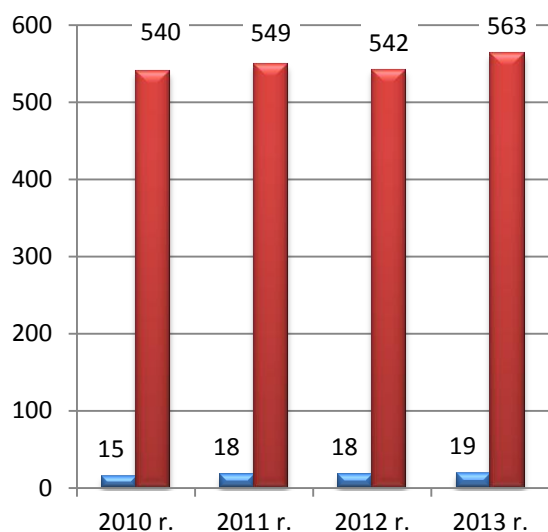
danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku uprawą zbóż zajmowało się 149 gospodarstw rolnych spośród 168 trudniących się uprawą), natomiast podstawowy kierunek produkcji zwierzęcej stanowił chów drobiu (według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku hodowlą drobiu zajmowały się 94 gospodarstwa rolne utrzymujące zwierzęta gospodarskie) i trzody chlewnej (48).

W 2013 roku liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie zwiększyła się w porównaniu z latami 2010-2012 (555 w 2010 r., 567 w 2011 r., 560 w 2012 r., 582 w 2013 r.). Przyrost dotyczył głównie podmiotów o charakterze prywatnym (540 w 2010 r., 549 w 2011 r., 542 w 2012 r., 563 w 2013 r.). Działalność gospodarcza w gminie była przede wszystkim prowadzona w takich sekcjach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz usługi w zakresie napraw (134 podmioty), budownictwo (131) oraz rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo (62).

Do podmiotów gospodarczych, będącymi tzw. lokalnymi liderami, należą: „Bio-Produkty” Sp. z o. o. (produkcja ziemi kwiatowej „Athena”, torfu ogrodniczego, substratów torfowych, kory sosnowej mielonej, kory przekompostowanej), „Eko-Farb” (wytwarzanie farb i lakierów), „Hubertus” (produkcja i handel drewnem i wyrobami drewnianymi), „Na Skarpie” (działalność turystyczna – pole kampingowe, namiotowe, kawiarenka „Na Skarpie”; organizacja imprez okolicznościowych, dyskotek, dancingów, noclegi w 6-ciu domkach kampingowych), Ostrowski Sylwester Piekarnia-Cukiernia (produkcja i sprzedaż pieczywa oraz wyrobów cukierniczych, sprzedaż detaliczna artykułów spożywczych), PPH „Polbet” Sp. z o. o. (przedsiębiorstwo produkcyjno-usługowo-handlowe oferujące: kostki brukowe, krawężniki, podjazdy, skosy drogowe, obrzeża trawników), Usługowy Transport Ciężarowy Marcin Gajda (usługi transportowe i wulkanizacyjne, transport i sprzedaż kory, torfu, trocin, transport ładunków przestrzennych), Fabryka Resorów „Tes” Sp. z o. o. (produkcja resorów tradycyjnych i parabolicznych oraz strzemion), PPH „Tytanbiel” (wytwarzanie i sprzedaż farb, klejów i lakierów), „Supon” (sprzedaż i naprawa gaśnic, ładowanie CO₂), „Golbud” (handel i usługi budowlane), „Ars-Bud” (handel i usługi budowlane), Usługi geodezyjne Dyksy Dorota (usługi geodezyjno-kartograficzne), „JACK-DREW” (produkcja i handel wyrobów drzewnych), Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Foto Studio Paweł Michałowski, Kwiaciarnia Marcin Liszka, „G@JCOM” (serwis komputerowy).

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

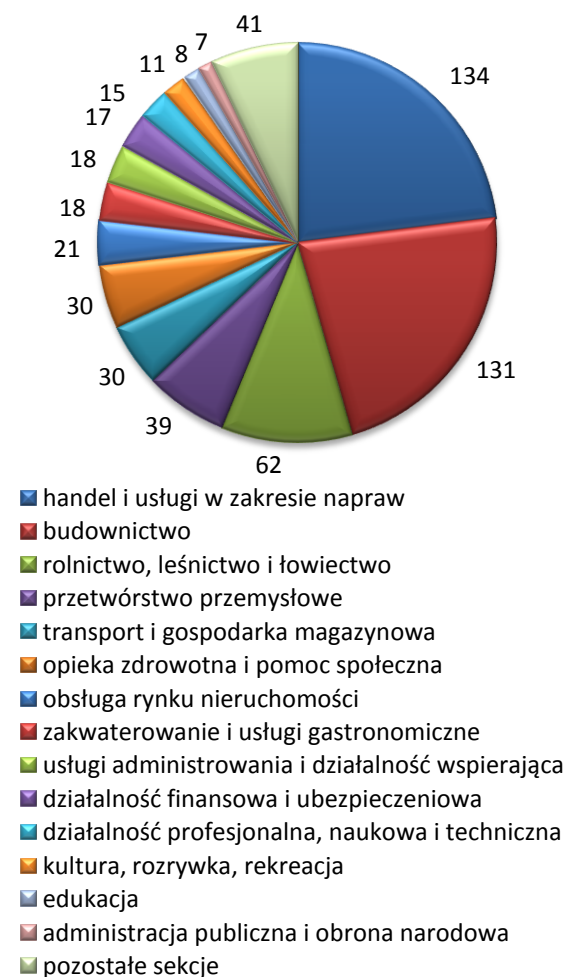
Wykres 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2010-2013

■ liczba podmiotów gospodarczych publicznych

■ liczba podmiotów gospodarczych prywatnych

Wykres 7. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2013 roku

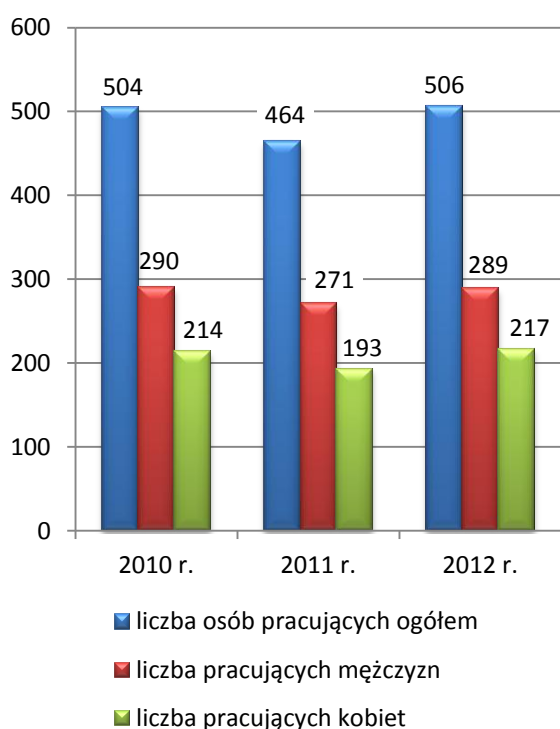
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

W ostatnich trzech latach w gminie powstały następujące podmioty gospodarcze: „Abrava” Sp. z o.o. zs. w Świeciu (firma działająca w branży doradczej), „Reko-Bud” Sp. z o.o. zs. w Golczewie (przedsiębiorstwo handlowo-budowlane) oraz „Sacculus” Sp. z o.o. zs. w Warszawie.

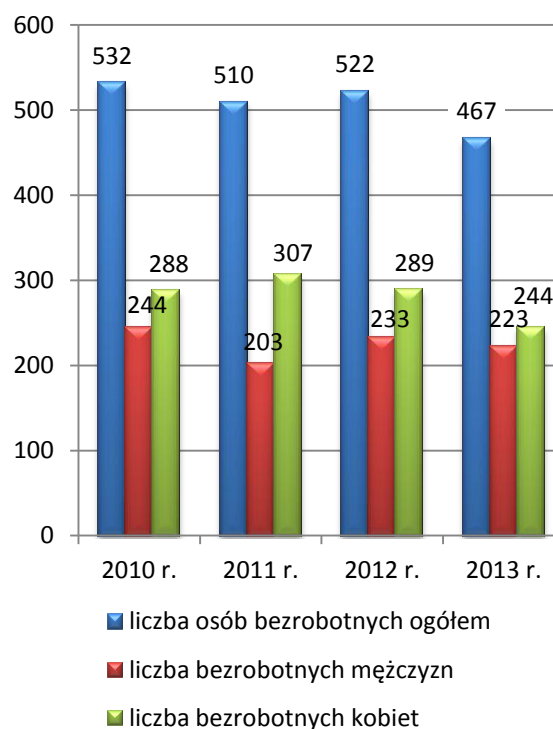
5. RYNEK PRACY

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego i Powiatowego Urzędu Pracy w Kamieniu Pomorskim, w latach 2010-2012 liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców gminy Golczewo ulegała wahaniom (504 w 2010 r., 464 w 2011 r., 506 w 2012 r.), a liczba osób bezrobotnych w 2013 roku znacznie spadła w porównaniu z latami poprzednimi (do 467). Wśród tych ostatnich większość stanowiły kobiety (54,1% w 2010 r., 60,2% w 2011 r., 55,4% w 2012 r., 52,2% w 2013 r.). Udział osób pozostających bez pracy w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym ulegał w latach 2010-2012 wahaniom: w 2010 roku wyniósł 13,2%, rok później 12,7%, a w 2012 roku 12,9%. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 8. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2010-2012*

Wykres 9. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2010-2013

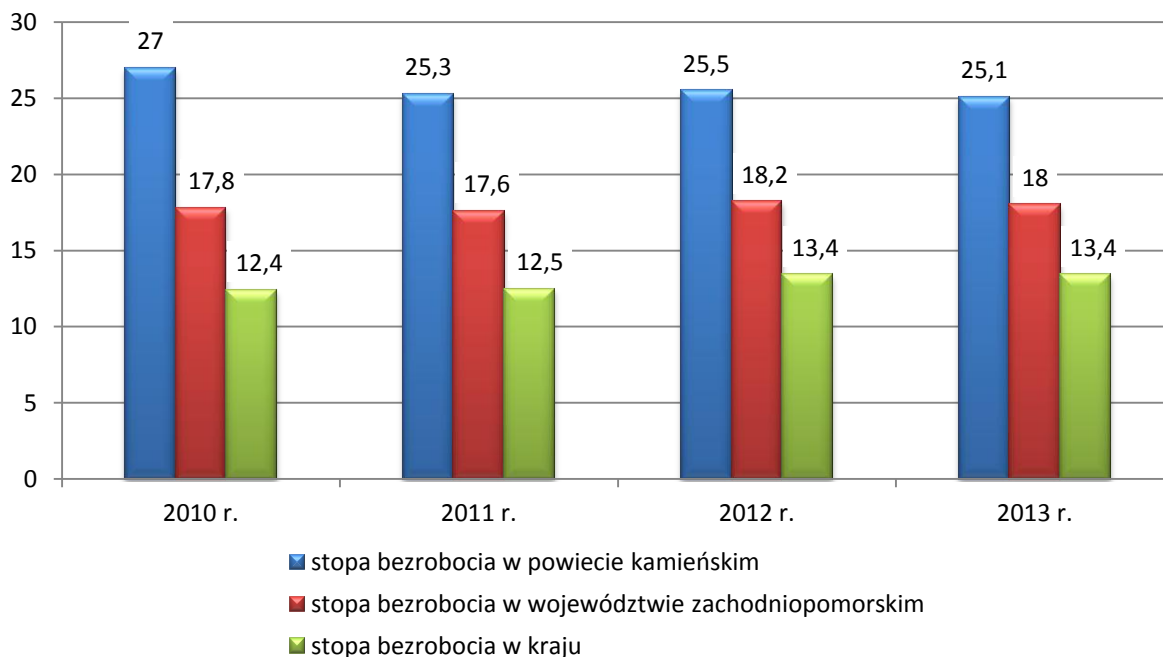

*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Powiatowy Urząd Pracy w Kamieniu Pomorskim.

W latach 2010-2013 stopa bezrobocia w powiecie kamieńskim była znacznie wyższa niż w województwie zachodniopomorskim i w kraju. W 2013 roku w powiecie i w województwie odnotowano jej nieznaczny spadek. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 10. Stopa bezrobocia w powiecie kamieńskim, w województwie zachodniopomorskim i w kraju w latach 2010-2013 (w %)

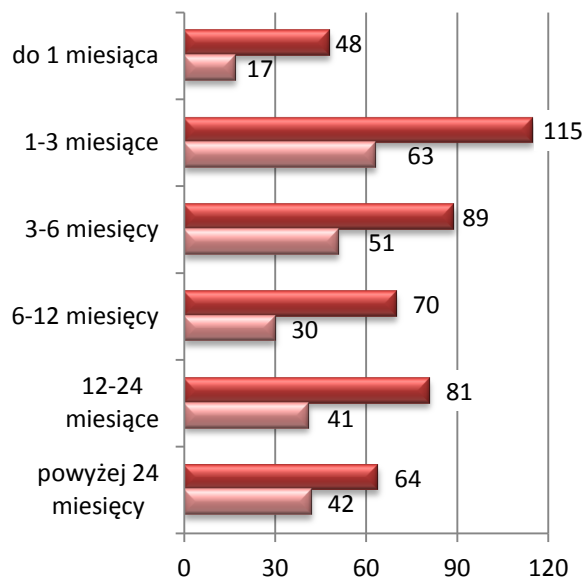
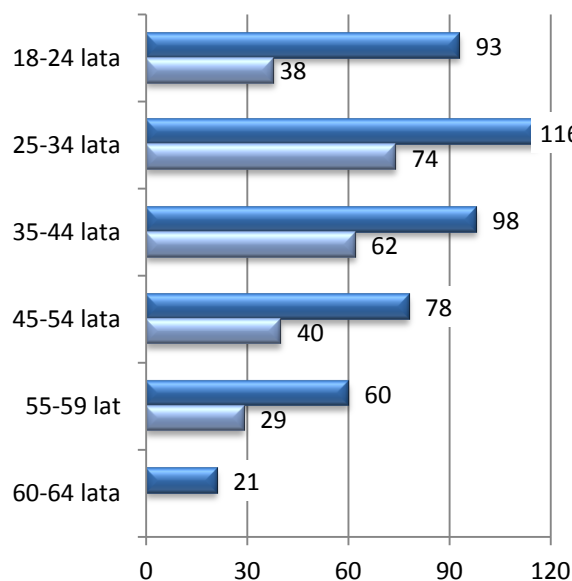
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Na koniec 2013 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby młode w wieku 25-34 lata, z niewielkim doświadczeniem zawodowym (116 osób), osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy (115 osób), osoby ze stażem od roku do 5 lat (101 osób) oraz osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (159 osób) oraz zasadniczym zawodowym (144 osoby).

Największy odsetek kobiet wśród bezrobotnych odnotowano w gronie osób w wieku 25-34 lata i 35-44 lata (odpowiednio 63,8 i 63,3%), pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (65,6%), ze stażem pracy do roku (65,1%) oraz, co może budzić niepokój, z wykształceniem wyższym (76,2%).

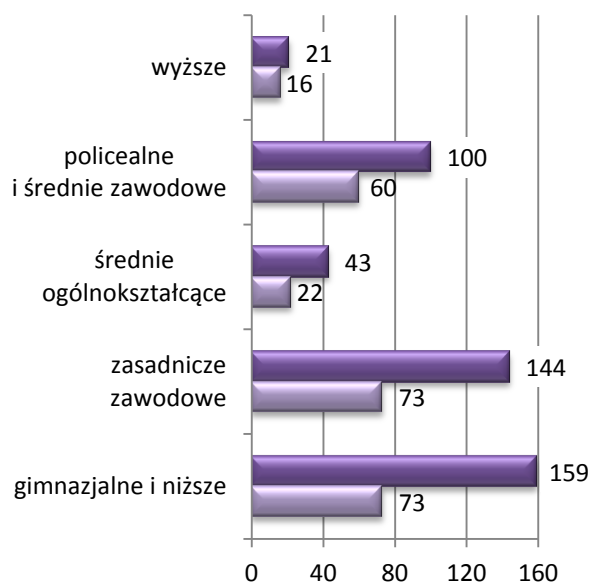
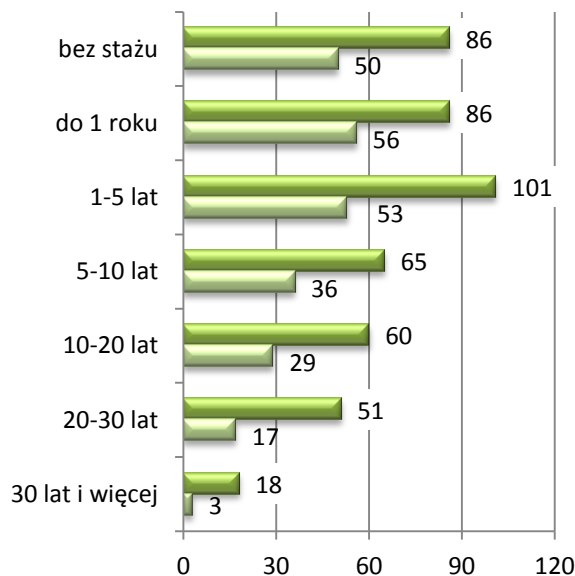
Dane szczegółowe uwzględniające podział bezrobotnych w gminie według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 11-14. Bezrobotni w powiecie na koniec 2013 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia

■ liczba bezrobotnych ogółem według wieku
 ■ liczba kobiet bezrobotnych według wieku

■ liczba bezrobotnych ogółem według czasu pozostawania bez pracy
 ■ liczba bezrobotnych kobiet według czasu pozostawania bez pracy

■ liczba bezrobotnych ogółem według stażu pracy
 ■ liczba bezrobotnych kobiet według stażu pracy

■ liczba bezrobotnych ogółem według poziomu wykształcenia
 ■ liczba bezrobotnych kobiet według poziomu wykształcenia

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Kamieniu Pomorskim.

Analizując sytuację na lokalnym rynku pracy oraz położenie mieszkańców gminy pozostających bez zatrudnienia, należy zwrócić uwagę na trzy zasadnicze kwestie. Pierwsza z nich dotyczy potrzeby kontynuowania starań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy, m.in. poprzez zachęcanie inwestorów do podejmowania działalności gospodarczej w gminie przy wykorzystaniu dobrze rozbudowanej sieci drogowej oraz sprzyjających rozwojowi turystyki walorów krajobrazowo-przyrodniczych gminy. Druga kwestia odnosi się do procesu aktywizacji bezrobotnych i konieczności zwrócenia szczególnej uwagi na osoby z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym należy dać możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Warto mieć także na uwadze osoby mające za sobą kilkunastoletni okres zatrudnienia, którym powinno się zapewnić dostęp do kursów i szkoleń umożliwiających podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych. Wreszcie trzecia kwestia wiąże się z potrzebą stałego motywowania dzieci i młodzieży do nauki, by w przyszłości, dzięki zdobytemu wykształceniu, mieli większe szanse na podjęcie zatrudnienia.

6. ZASOBY MIESZKANIOWE

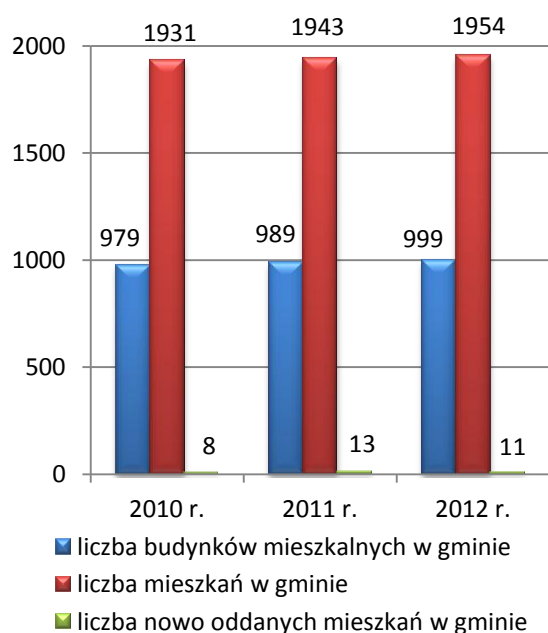
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2010-2012 liczba mieszkań w gminie Golczewo zwiększała się z roku na rok (z 1.931 w 2010 r. do 1.954 w 2012 r.). Z kolei z danych Urzędu Miejskiego w Golczewie wynika, że w analizowanym okresie liczba mieszkań będących w zasobach gminy zmniejszała się z roku na rok (ze 122 w 2010 r. do 111 w 2012 r.). Wśród nich w 2010 roku było 116 mieszkań komunalnych i 6 mieszkań socjalnych, rok później odpowiednio 110 i 5 mieszkań komunalnych i socjalnych, a w 2012 roku odpowiednio 106 i 5 mieszkań komunalnych i socjalnych.

W 2010 roku mieszkania będące w zasobach gminy posiadały w sumie 317 izb, a w latach 2011-2012 306 izb. Łączna powierzchnia użytkowa tych mieszkań wynosiła 6.055 m² w 2010 roku i 5.407 m² w latach 2011-2012. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania liczyła 49 m² w 2011 roku (na 1 osobę przypadało 17,2 m²) i 47m² (na 1 osobę przypadało 16 m²) w latach 2011-2012.

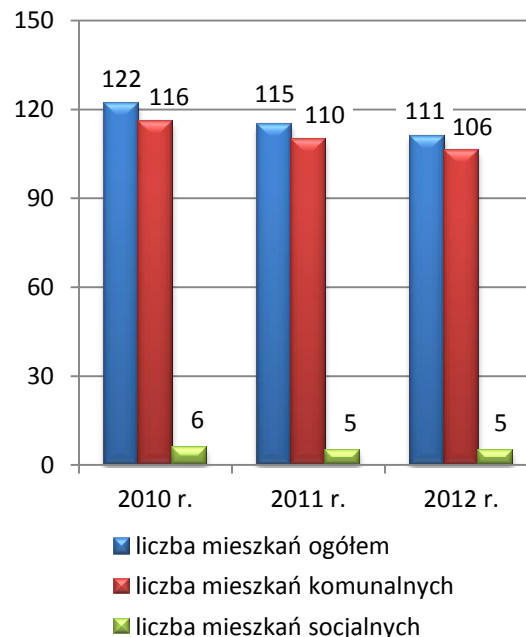
W analizowanym okresie liczba nowo oddanych mieszkań w gminie ulegała wahaniom (8 w 2010 r., 13 w 2011 r., 11 w 2012 r.). Łączna liczba dostępnych w nich izb oraz powierzchnia użytkowa wyniosła odpowiednio 39 i 968 m² w 2010 roku, 80 i 2.072 m²

w 2011 roku oraz 49 i 1.406 m² w 2012 roku. Wśród nowo oddanych mieszkań nie było mieszkań poszerzających zasoby gminy. Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 15. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2010-2012

Wykres 16. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2010-2012

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Urząd Miejski w Golczewie.

Na koniec 2012 roku większość mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, ustępu spłukiwanego, łazienki i centralnego ogrzewania. Najlepiej wyglądała sytuacja z dostępem do sieci wodociągowej, do której podłączonych było 99,1% mieszkań. Ustęp spłukiwany i łazienkę posiadało odpowiednio 96,8 i 93,4% mieszkań, a do centralnego ogrzewania dostęp miało 76,9% mieszkań. Z kolei do gazu sieciowego podłączonych było jedynie 5,5% mieszkań,; żadne na obszarze wiejskim gminy.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe. Jest to świadczenie pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy i realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	809	883	779
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	121.125	134.518	127.688

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

W latach 2010-2012 liczba dodatków mieszkaniowych przyznanych w gminie ulegała wahaniom (809 w 2010 r., 883 w 2011 r., 779 w 2012 r.), podobnie jak wysokość kwot wydatkowanych na realizację tego zadania (121.125 zł w 2010 r., 134.518 w 2011 r., 127.688 zł w 2012 r.).

7. BEZDOMNOŚĆ

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Złożoność przyczyn bezdomności wynika z tego, że niejednokrotnie są one ze sobą powiązane, częstokroć trudno jest określić pierwotną przyczynę problemu. Wiele osób staje się bowiem bezdomnymi w wyniku splotu niekorzystnych zdarzeń, które występują po sobie i wzajemnie się przenikają.

Bezdomność może być efektem panującej sytuacji społeczno-ekonomicznej (w tym wzrostu bezrobocia, postępującej likwidacji hoteli robotniczych, braku miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, braku opieki nad wychowankami domów dziecka po ukończeniu 18 lat, braku ośrodków dla nosicieli wirusa HIV) i prawnej (możliwość wyeksmitowania lokatora za długi i zaległości w opłatach czynszowych), może mieć również podłoże patologiczne (alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie) oraz wynikać z przyczyn socjopsychologicznych (świadomy wybór innego sposobu życia, odrzucenie obowiązującego systemu wartości) i osobowościowych (poczucie niższości, osamotnienia, wstydu, przekonania o złym świecie i ludziach).

Przeciwdziałanie problemowi bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Golczewo bezdomność nie urasta do rangi problemu, ma charakter jednostkowy, choć pojawiają się symptomy nasilenia zjawiska. Pomoc osobom nim zagrożonym i dotkniętym świadczy w gminie Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2010 roku objął on wsparciem z powodu bezdomności 2 osoby, a w latach 2011-2012 po 6 osób. W razie potrzeby bezdomni z gminy są kierowani do Hostelu Św. Brata Alberta w Wolinie (przy ul. Zamkowej 9).

8. EDUKACJA I WYCHOWANIE

Z początkiem roku szkolnego 2013/2014 w gminie Golczewo działalność rozpoczął Zespół Szkół Publicznych w Golczewie, w skład którego wchodzi Przedszkole, Szkoła Podstawowa, Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące, oraz Szkoła Podstawowa w Wysokiej Kamieńskiej. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Przedszkola i szkoły w gminie w roku szkolnym 2013/2014

lp.	nazwa i adres placówki	liczba dzieci/ uczniów	liczba nauczycieli
1.	Zespół Szkół Publicznych w Golczewie – Przedszkole Publiczne, ul. Szkolna 2, 72-410 Golczewo	98	9
2.	Zespół Szkół Publicznych w Golczewie – Szkoła Podstawowa, ul. Szkolna 2, 72-410 Golczewo	275	24
3.	Zespół Szkół Publicznych w Golczewie – Gimnazjum im. M. Skłodowskiej-Curie, ul. Szkolna 2, 72-410 Golczewo	187	22
	Zespół Szkół Publicznych w Golczewie – Liceum Ogólnokształcące, ul. Szkolna 2, 72-410 Golczewo		
4.	Szkoła Podstawowa w Wysokiej Kamieńskiej, Wysoka Kamieńska, ul. Szkolna 5, 72-410 Golczewo	82	12

Źródło danych: Urząd Miejski w Golczewie.

Wszystkie placówki oświatowe są wyposażone w sprzęt komputerowy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku szkolnym 2012/2013 w szkołach podstawowych i gimnazjum dostępnych było odpowiednio 25 i 12 komputerów. Na

1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku przypadało 14 uczniom w szkołach podstawowych i 16 uczniów w gimnazjum.

9. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Główną instytucją prowadzącą działalność kulturalną i sportowo-rekreacyjną w gminie Golczewo jest Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Golczewie posiadający filię w Wysokiej Kamieńskiej. Jego podstawowym celem jest zaspokajanie potrzeb kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych lokalnej społeczności poprzez prowadzenie działalności w tym zakresie obejmującej: integrowanie mieszkańców wokół tradycji, dziedzictwa narodowego i regionalnego oraz jego szeroką popularyzację, edukację kulturalną i wychowanie poprzez sztukę, działanie oraz dialog środowiskowy i kulturowy, integrowanie środowiska i ośrodków życia kulturalnego, sportowego i rekreacyjnego funkcjonujących na terenie gminy oraz popularyzowanie ich dokonań w poszczególnych dziedzinach, rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych, tworzenie warunków dla rozwoju edukacji artystycznej i folkloru oraz zainteresowań wiedzą i sztuką, promowanie kultury lokalnej w kraju i za granicą, propagowanie czynnych form wypoczynku i organizacja czasu wolnego, organizowanie rekreacji ruchowej, w tym kształtowanie aktywnego wypoczynku poprzez działania z zakresu kultury fizycznej, podejmowanie działań w celu pozyskania środków na cele statutowe, niezależnie od dotacji z budżetu gminy, promowanie walorów turystycznych i historycznych gminy, w tym poprzez usługi z zakresu informacji turystycznej oraz badanie potrzeb środowiska i na podstawie wyłonionych problemów współorganizowanie projektów i kampanii społecznych.

Oferta organizowanych przez GOKiS zajęć obejmuje: taniec nowoczesny w 4 grupach (mini, dzieci, juniorzy, seniorzy), naukę gry na fortepianie, zajęcia muzyczne „W krainie muzyki”, zumbę, zajęcia body shape, zajęcia box+brzuch, zajęcia ABT, tenis stołowy, zajęcia z rękodzieła, spotkania Koła Gospodyń „Golczewianki” oraz zajęcia w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Ośrodek zatrudnia 2 pracowników, a z jego oferty w 2013 roku skorzystało 500 mieszkańców gminy.

Ważną rolę w szerzeniu działalności kulturalno-oświatowej w gminie pełni Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Golczewie, która posiada filię w Wysokiej Kamieńskiej i zatrudnia 3 pracowników. W Bibliotece w Golczewie znajdują się wypożyczalnia, czytelnia,

kącik europejski oraz wystawiane są prace artystyczne wykonane przez artystów amatorów z gminy Golczewo, natomiast w skład filii w Wysokiej Kamieńskiej wchodzi wypożyczalnia i czytelnia. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2012 roku z zasobów Biblioteki i jej filii skorzystało 693 czytelników, tj. 11,4% ogółu mieszkańców gminy, natomiast wskaźnik wypożyczeń księgozbioru (w woluminach) na 1 czytelnika wynosił 15,8.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie w 2013 roku

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Golczewie	ul. Zwycięstwa 12, 72-410 Golczewo
2.	Filia Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Wysokiej Kamieńskiej	Wysoka Kamieńska, 72-410 Golczewo
3.	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Golczewie	ul. Zwycięstwa 12, 72-410 Golczewo
4.	Filia Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Wysokiej Kamieńskiej	Wysoka Kamieńska, 72-410 Golczewo

Źródło danych: Urząd Miejski w Golczewie.

Istotną funkcję w życiu kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym gminy odgrywają także działające na jej terenie organizacje pozarządowe. Wśród nich należy wymienić: Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Golczewskiej w Golczewie, Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Golczewie, Koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Golczewie, Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Golczewie, Koło „Płoteczka” Polskiego Związku Wędkarskiego w Golczewie oraz kluby sportowe: Ludowy Klub Sportowy „Basztka” Golczewo, Uczniowski Klub Sportowy „Golczewita” Golczewo, Ludowy Klub Sportowy „Iskra” Golczewo, Ludowy Klub Sportowy „Znicz” Wysoka Kamieńska oraz Klub Sportowy „Zryw” Kretlewo.

W gminie odbywa się wiele wydarzeń kulturalnych, społecznych i sportowo-rekreacyjnych. Należą do nich m.in.: obchody rocznicy zdobycia Golczewa, Dzień Kobiet, Konkurs wiedzy pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom”, Warsztaty Ozdób Wielkanocnych, Turnieje Piłki Nożnej i Tenisa Stołowego, Dzień Ziemi, Zielony Kiermasz, Sprzątanie lasu, Grand Prix – zawody wędkarskie, Tydzień Bibliotek, Uroczystości z okazji 3 Maja, Turniej budowlany, Święto Niezapominajki, Warsztaty Plastyczne z okazji Dnia Matki i Dnia Ojca, Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze, Dzień Tańca, Dzień Dziecka, Dzień Fizyki, Dzień Strażaka, Spotkania plenerowe Dyskusyjnego Klubu Książki, Festyn Rodzinny, Wyróżnienia „Najlepszy Uczeń”, Dni Golczewa, Plener malarski „Golczewo”, Turnieje piłkarskie „Dzikich Drużyn” i Oldboys Cup, Warsztaty Rękodzielnicze, Konkurs Plastyczny, Warsztaty Robienia Kolorowej Biżuterii, Wycieczki krajoznawcze – Zwiedzamy nasze okolice, Turniej Sportowy, Wakacje w Bibliotece, Golczewska Sierpniówka, Triathlon Golczewski, Zawody wędkarskie o Puchar Burmistrza Golczewa, Festyn wędkarski – warsztaty wędkarskie, Dożynki, Zakończenie wakacji, Odpust, Turniej Orlika o Puchar Premiera, Europejskie Dni Dziedzictwa Kulturowego, Dzień Seniora, Halowy turniej piłkarski „Orlik Cup”, Jesienne wieczory z książką, Spotkania Muzyczno-Taneczne, Koncert, Dzień Niepodległości, Wieczór andrzejkowy, Święto Kubusia Puchatka, Mikołajki, Spotkania przy choince, Warsztaty Ozdób Bożonarodzeniowych, Wigilia i Jarmark Bożonarodzeniowy.

Upowszechnianiu sportu i rekreacji w gminie służą znajdujące się na jego terenie obiekty sportowo-rekreacyjne. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje kompleks boisk sportowych „Moje Boisko Orlik 2012” w Golczewie. Obejmuje on boisko do piłki nożnej o wymiarach 30 x 62 m i powierzchni 1.860 m² (pole gry posiada wymiary 26 x 56 m), boisko wielofunkcyjne o wymiarach 19,1 x 32,1 m i powierzchni 613,11 m² (pole do gry ma wymiary 15,1 x 28,1 m) oraz budynek zaplecza socjalnego.

Nad jeziorem Szczuczym znajdują się z kolei wypożyczalnia sprzętu pływającego, mały amfiteatr, sceny na występy, podświetlane fontanny tryskające z lustra wody oraz molo o długości 70 metrów, na końcu którego znajduje się kawiarenka.

Poniższa tabela zawiera wykaz obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście.

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2013 roku

lp.	nazwa obiektu	adres obiektu
1.	Kompleks boisk sportowych „Moje Boisko Orlik 2012”	ul. Szkolna 2, 72-410 Golczewo
2.	Kort tenisowy	ul. Szkolna 2, 72-410 Golczewo
3.	Stadion Miejski	ul. Krótka 5, 72-410 Golczewo
4.	Boisko do piłki nożnej	ul. Szkolna 5, 72-410 Wysoka Kamieńska
5.	Plaża miejska nad Jeziorem Szczucze	Golczewo
6.	Sala gimnastyczna Szkoły Podstawowej w Wysokiej Kamieńskiej	ul. Szkolna 5, 72-410 Wysoka Kamieńska
7.	Sala gimnastyczna Zespołu Szkół Publicznych w Golczewie	ul. Szkolna 2, 72-410 Golczewo
8.	Plac zabaw dla dzieci	ul. Szkolna 9, 72-410 Golczewo
9.	Plac zabaw dla dzieci	ul. Szkolna 2, 72-410 Golczewo
10.	Plac zabaw dla dzieci	Upadły, 72-410 Golczewo
11.	Plac zabaw dla dzieci	Kłodzino, 72-410 Golczewo
12.	Plac zabaw dla dzieci	ul. Szkolna 5, 72-410 Wysoka Kamieńska
13.	Plac zabaw dla dzieci	Kretlewo, 72-410 Golczewo
14.	Plac zabaw dla dzieci	Kłęby, 72-410 Golczewo

Źródło danych: Urząd Miejski w Golczewie.

Jeziro Szczucze wraz z jeziorem Okonie, rzeką Wołczenicą oraz prywatnymi stawami hodowlanymi i licznymi małymi leśnymi jeziorkami umożliwiają także łowienie ryb. Nad jeziorem Okonim znajduje się punkt ornitologiczno-widokowy z tablicą informacyjną w południowej części jeziora. Widok na okolicę roztacza się również z udostępnionej do zwiedzania baszty w Golczewie, która jest pozostałością zamku biskupiego z XIII wieku.

Gęsta sieć dróg, obszary leśne oraz specyficzne ukształtowanie terenu pozwalają również na uprawianie w gminie kolarstwa szosowego, przełajowego i górskiego. Duża lesistość sprzyja także rozwojowi myślistwa.

10. ZDROWIE

W 2013 roku w gminie Golczewo funkcjonował Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Golczewie posiadający filię w Wysokiej Kamieńskiej, prowadzone były 3 prywatne praktyki lekarskie oraz działały 3 apteki. Dane szczegółowe na temat zakładów opieki zdrowotnej i aptek w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie w 2013 roku

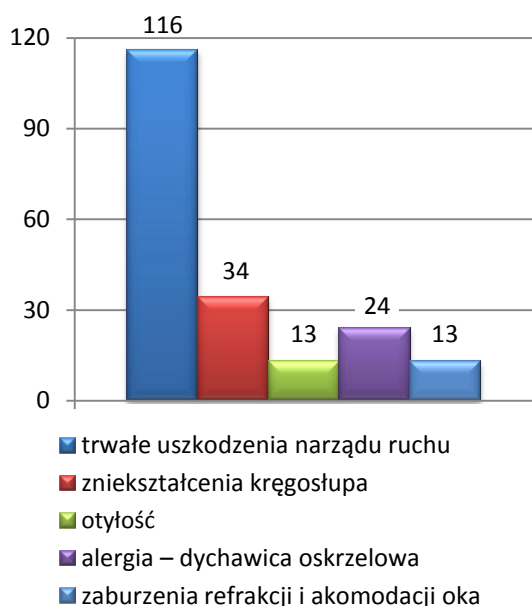
lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Golczewie	ul. Zwycięstwa 25, 72-410 Golczewo
2.	Filia Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wysokiej Kamieńskiej	Wysoka Kamieńska, 72-410 Golczewo
3.	Apteka	ul. Niepodległości 9, 72-410 Golczewo
4.	Apteka „Przy Fontannie”	ul. Zwycięstwa 24 72-410 Golczewo
5.	Apteka „Nowa”	ul. Zwycięstwa 16 72-410 Golczewo

Źródło danych: Urząd Miejski w Golczewie.

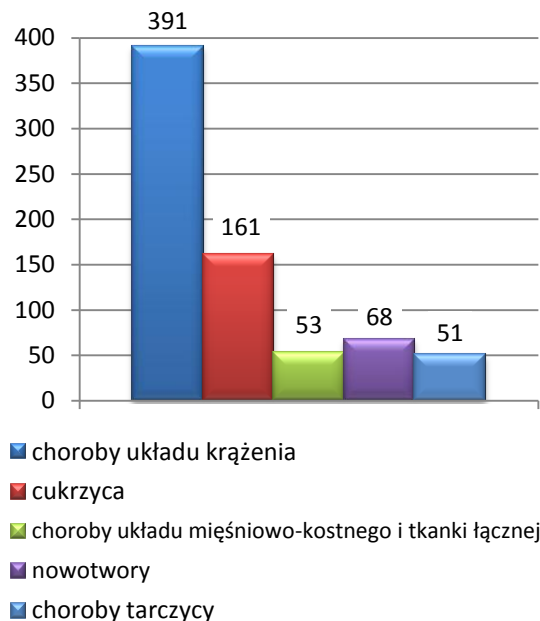
W skład Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Golczewie wchodzi: Poradnia Lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej, Poradnia Dzieci Zdrowych i Chorych, Poradnia Stomatologiczna, Poradnia Ginekologiczna, Poradnia Chirurgiczna, Gabinet Fizjoterapii, Gabinet Zabiegowy, położne środowiskowe i Punkt Pobierania Materiałów do Badań Laboratoryjnych.

Według danych Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Przychodnia Rejonowa w Golczewie, w 2012 roku najczęściej stwierdzanymi u osób w wieku przedprodukcyjnym schorzeniami były: trwałe uszkodzenia narządu ruchu (116), zniekształcenia kręgosłupa (34), alergia – dychawica oskrzelowa (24), otyłość i zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (po 13) oraz niedokrwistości i upośledzenie umysłowe (po 6). Z kolei u osób dorosłych najczęściej odnotowywano choroby układu krążenia (391), cukrzycę (161), nowotwory (68), choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (53), choroby tarczycy (51), przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawicę oskrzelową (47) oraz przewlekłe choroby układu trawiennego (32). Schorzenia najczęściej stwierdzane u pacjentów Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Golczewie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 17. Schorzenia najczęściej stwierdzone u dzieci i młodzieży w 2012 roku

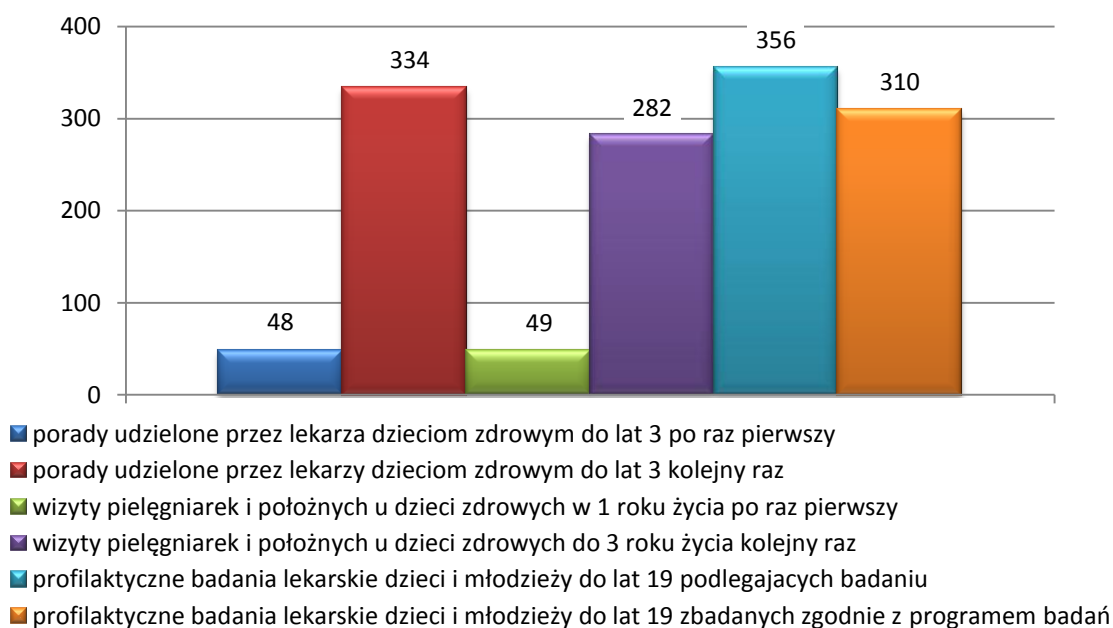
Wykres 18. Schorzenia najczęściej stwierdzone u osób dorosłych w 2012 roku

Źródło danych: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Golczewie.

W analizowanym roku Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Golczewie prowadził również profilaktykę zdrowotną wśród dzieci i młodzieży. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 19. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży w 2012 roku

Źródło danych: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Golczewie.

W 2012 roku z porad udzielonych przez lekarza skorzystało po raz pierwszy i kolejny raz odpowiednio 48 i 334 dzieci zdrowych w wieku do 3 lat. Wizytami profilaktycznymi pielęgniarek i położnych objęto po raz pierwszy 49 dzieci zdrowych w 1. roku życia, a kolejny raz 282 dzieci w wieku do 3 lat. Profilaktycznym badaniom lekarskim poddało się natomiast 356 dzieci i młodzieży w wieku do 19 lat, w tym 310 osób zgodnie z programem badań profilaktycznych.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2010-2012 liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej zmniejszała się z roku na rok. W 2010 roku wyniosła 22.734, rok później 21.081, a w 2012 roku 19.402. Warto dodać, że w 2012 roku udzielono 22.397 porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

11. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Najczęstsze jej przyczyny stanowią schorzenia układu krążenia, narządów ruchu oraz schorzenia neurologiczne, relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

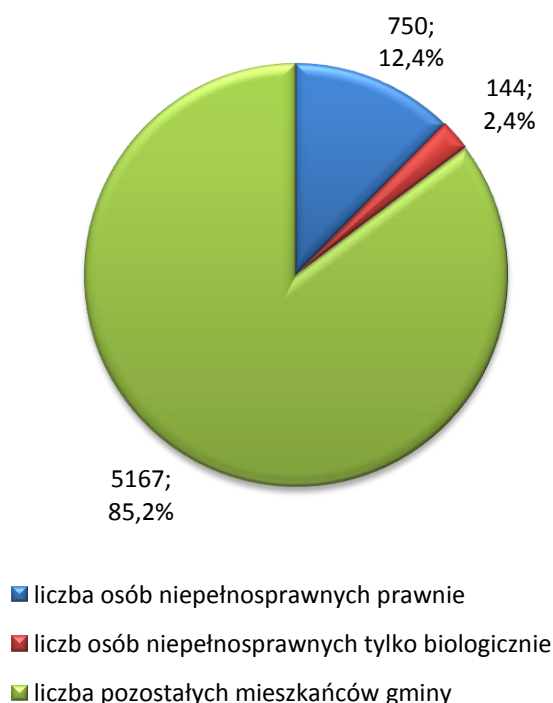
Mimo upływu ponad dziesięciu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz dokonać ich charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki ostatniego, przeprowadzonego w 2011 roku Spisu nie zostały bowiem jak dotąd opracowane na szczeblu gminnym.

W 2002 roku w gminie Golczewo mieszkały 894 osoby niepełnosprawne, w tym 370 osób w mieście i 524 osoby na obszarze wiejskim gminy. Wśród nich większość stanowiły kobiety (467 osób, tj. 52,2%) oraz osoby niepełnosprawne prawnie (750 osób, tj. 83,9%), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie ustalające niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku

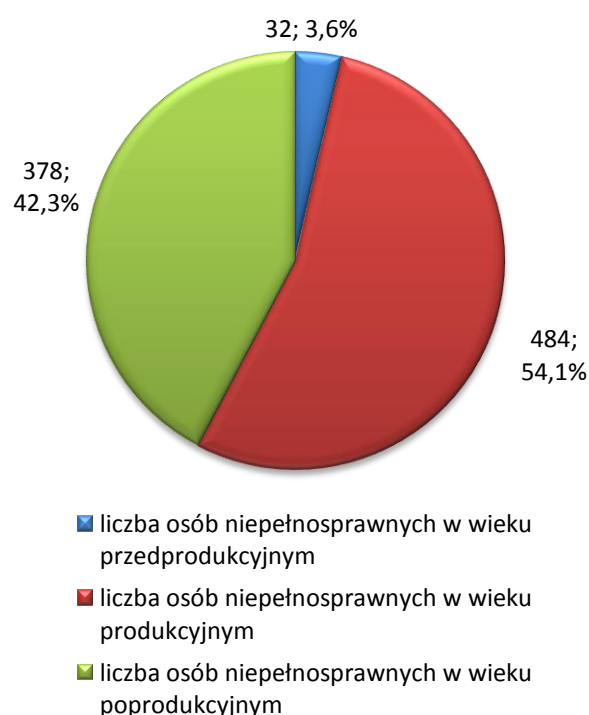
pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych, stanowiły grupę 144 osób (16,1%).

Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców gminy wynosił 14,8%, a w ich strukturze wiekowej większość stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym (484 osoby, tj. 54,1%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku

Wykres 21. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

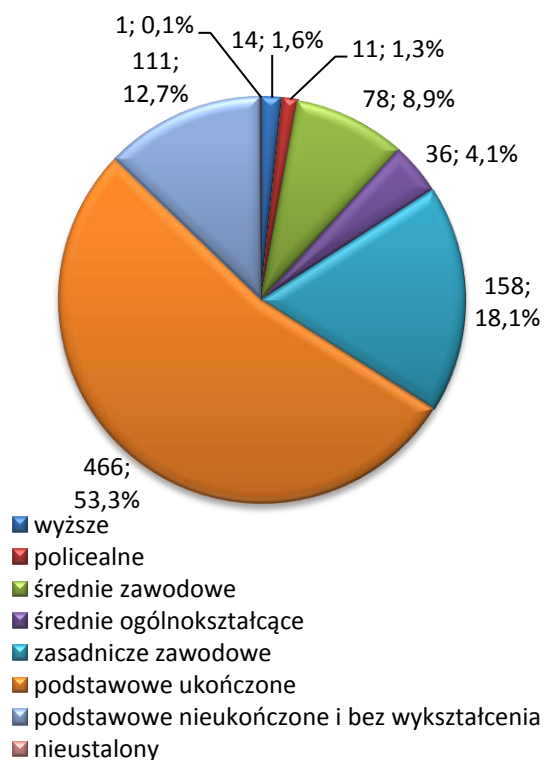
Osoby niepełnosprawne będące w wieku produkcyjnym stanowiły 13,4% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku w 2002 roku. Dużo większy był udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w gronie osób starszych w gminie, wynosił on bowiem 45,7%.

Na poziom uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe. W 2002 roku wśród mieszkańców

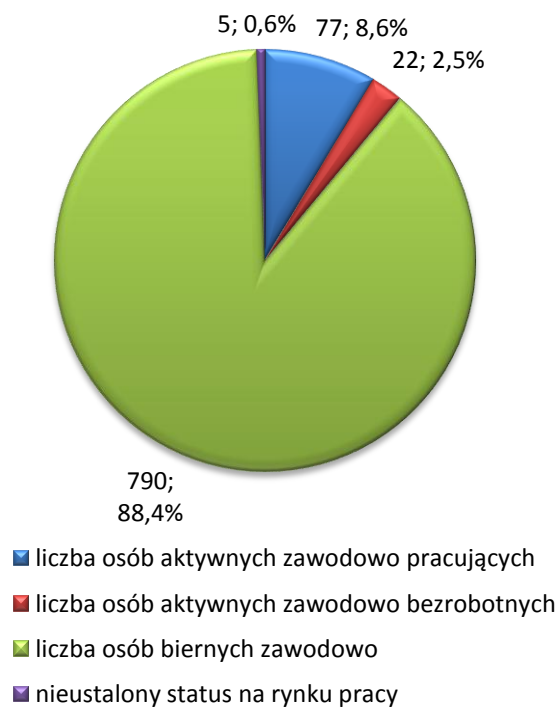
gminy w wieku 13 lat i więcej dotkniętych niepełnosprawnością dominującą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (466 osób, tj. 53,3%). Niski poziom wykształcenia w znaczący sposób utrudniał osobom niepełnosprawnym znalezienie i utrzymanie zatrudnienia. Potwierdzają to dane dotyczące poziomu ich aktywności zawodowej, z których wynika, że zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością była bierna zawodowo (790 osób, tj. 88,4%).

Dane szczegółowe na temat poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych z gminy oraz ich aktywności ekonomicznej przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 22. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Wykres 23. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

12. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast co raz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie. Dane szacunkowe w tym zakresie przygotowała Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zawiera je poniższa tabela.

Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób

osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

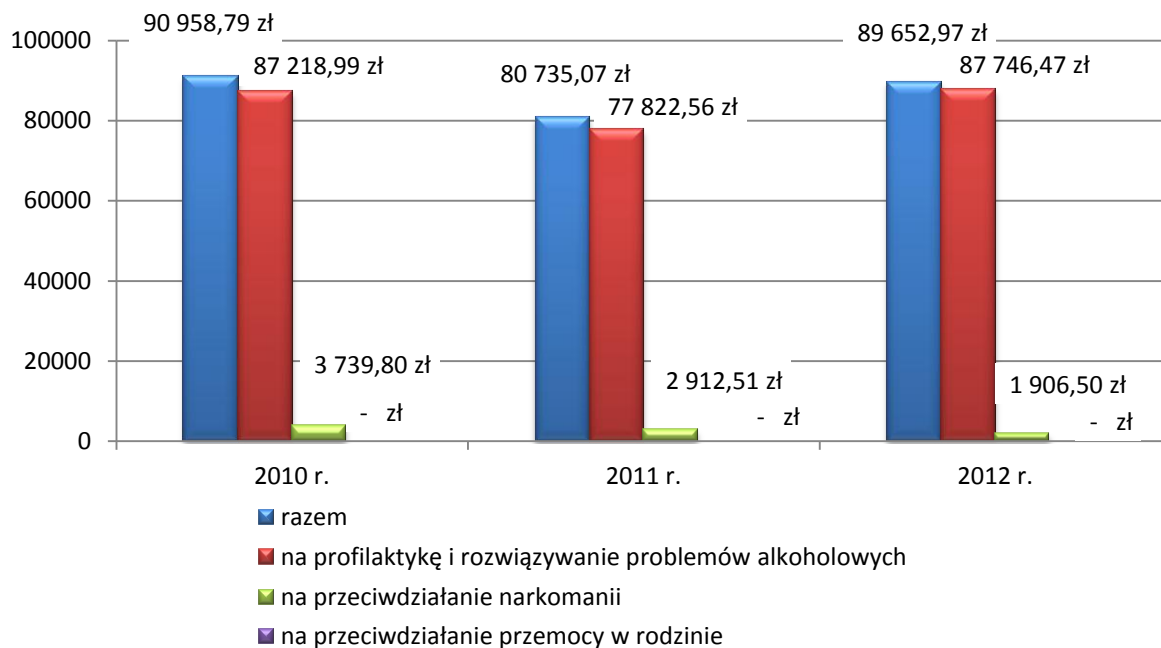
Źródło danych szacunkowych: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Dane zamieszczone w powyższym zestawieniu pozwalają określić szacunkową liczbę mieszkańców gminy Golczewo dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie. Z wyliczeń wynika, że na jej terenie żyje 99 osób uzależnionych od alkoholu (2% dorosłej populacji), 198 osób współuzależnionych (4% dorosłej populacji), 247-346 osób pijących szkodliwie alkohol (5-7% dorosłej populacji), 45 dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym (4% populacji nieletniej) oraz 162 ofiary (132 dorosłych i 30 dzieci) przemocy domowej w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym. Analizując powyższe dane należy mieć świadomość, iż nie odzwierciedlają one w pełni rzeczywistej skali problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Golczewo w latach 2010-2012.

Wykres 24. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2010-2012

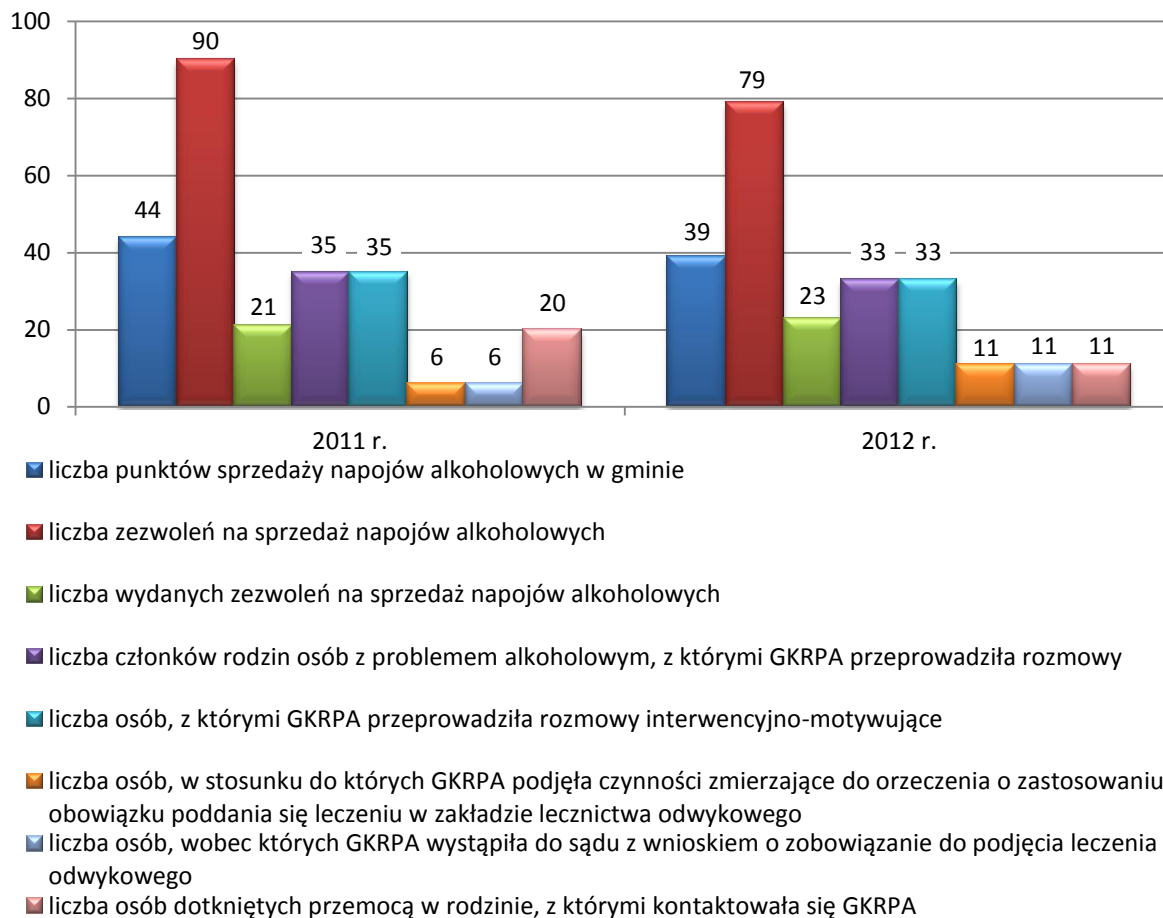
Źródło danych: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Golczewie.

W latach 2010-2012 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii ulegała wahaniom (90.958,79 zł w 2010 r., 80.735,07 zł w 2011 r., 89.652,97 zł w 2012 r.). W analizowanym okresie nie uwzględniano w budżecie osobnych środków na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, a wysokość kwot wykorzystanych na przeciwdziałanie narkomanii spadała z roku na rok.

Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień w gminie Golczewo należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działań podejmowanych przez GKRPA, a także lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższy wykres.

Wykres 25. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2011-2012

Źródło danych: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Golczewie.

W 2012 roku liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim (z 44 do 39). Spadała również liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (z 90 do 79), choć liczba wydanych zezwoleń nieznacznie wzrosła (z 21 do 23). Warto dodać, iż w analizowanym okresie nie przeprowadzano kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych oraz nie wydano żadnej decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W latach 2011-2012 na zbliżonym poziomie pozostawała liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy, oraz liczba osób, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące (po 35 w 2011 r., po 33 w 2012 r.).

W analizowanym okresie GKRPA zabiegała także o zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego. W tym celu podejmowała kroki zmierzające do

orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (w 2011 r. wobec 6 osób, a w 2012 r. wobec 11 osób). W 2012 roku spadła, w porównaniu z rokiem poprzednim, liczba osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA (z 20 do 11).

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy funkcjonują inne podmioty, które odgrywają istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Należą do nich działające w Golczewie: Punkt Pierwszego Kontakt, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, a także Stowarzyszenie Ziemi Golczewskiej, Kamieńskie Stowarzyszenie Trzeźwości – Klub Abstynenta „Opoka” oraz Caritas.

Dane szczegółowe na temat liczby osób objętych wsparciem przez wybrane podmioty działające w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Osoby z gminy objęte wsparciem w 2012 roku przez wybrane podmioty działające w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie

nazwa i adres jednostki	liczba osób z gminy objętych wsparciem w 2012 r.
Punkt Pierwszego Kontakt, ul. Zwycięstwa 12, 72-410 Golczewo	39
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, ul. Zwycięstwa 25, 72-410 Golczewo	13
Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, ul. Szkolna 2, 72-410 Golczewo	30 dzieci, w tym 11 z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu

Źródło danych: Urząd Miejski w Golczewie.

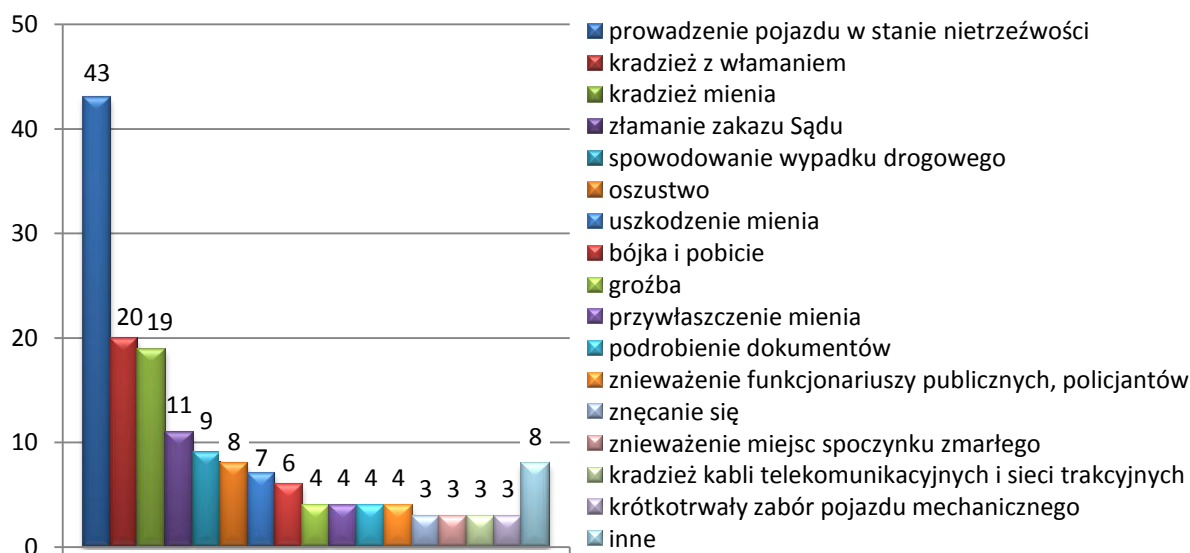
13. PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Według danych Posterunku Policji w Golczewie, w 2012 roku na terenie gminy Golczewo odnotowano 159 przestępstw. Najwięcej z nich (43) stanowiły przestępstwa polegające na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości oraz kradzieże z włamaniem (20) i kradzieże mienia (19). Dane szczegółowe na temat przestępstw popełnionych w gminie przedstawia poniższy wykres.

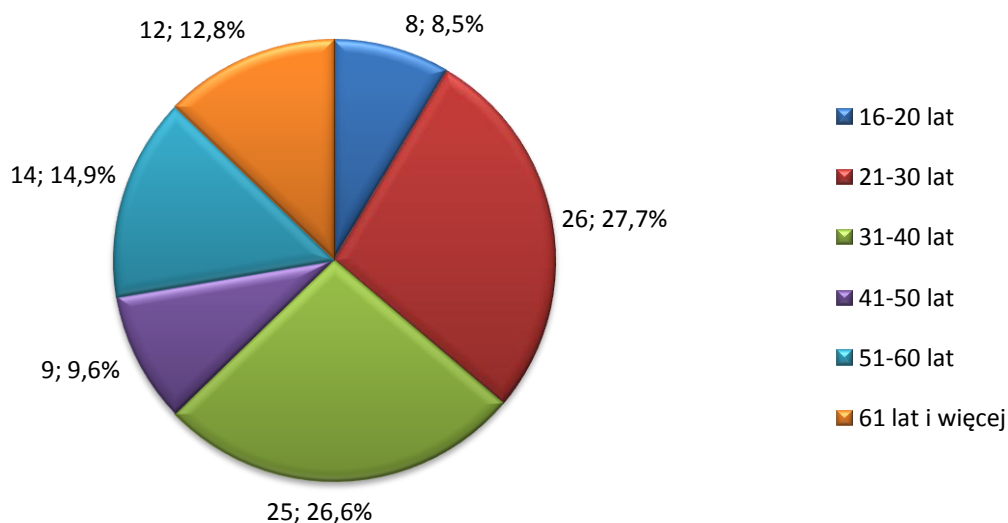
Wykres 26. Przestępstwa popełnione w gminie w 2012 roku

Źródło danych: Posterunek Policji w Golczewie.

W analizowanym roku ujawniono 94 sprawców przestępstw. Największe grupę stanowiły osoby w wieku 21-30 lat (26 osób) i 31-40 lat (25 osób). Najmłodszy sprawca miał 16 lat, a najstarszy 71 lat. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 27. Struktura wiekowa sprawców przestępstw w gminie w 2012 roku

Źródło danych: Posterunek Policji w Golczewie.

14. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Zadania pomocy społecznej w gminie Golczewo wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich m.in.: ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o dodatkach mieszkaniowych, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych oraz ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym.

W 2012 roku kadrę OPS-u stanowiło 8 osób, w tym kierownik i 4 pracowników socjalnych. W ramach zatrudnienia subsydiowanego zatrudnionych było także 2 innych pracowników. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w OPS-ie oraz kwalifikacji pracujących w nim osób przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Kadra OPS-u i jej kwalifikacje w 2012 roku

	liczba osób
kadra kierownicza	1
wykształcenie wyższe	0
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1
pracownicy socjalni	4
wykształcenie wyższe	2
wykształcenie średnie	1
specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	3
specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	0
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1
pozostali pracownicy	3
wykształcenie wyższe	2
wykształcenie średnie	1
inne wykształcenie	1
wolontariusze	0
pracownicy zatrudnieni w ramach zatrudnienia subsydiowanego	2

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie.

Ze wsparcia udzielanego przez OPS mogą korzystać osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 539 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 623 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W latach 2010-2012 wydatki na realizację zadań z zakresu polityki społecznej w gminie zwiększały się z roku na rok (z 2.974.322 zł w 2010 r. do 3.133.727 zł w 2012 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

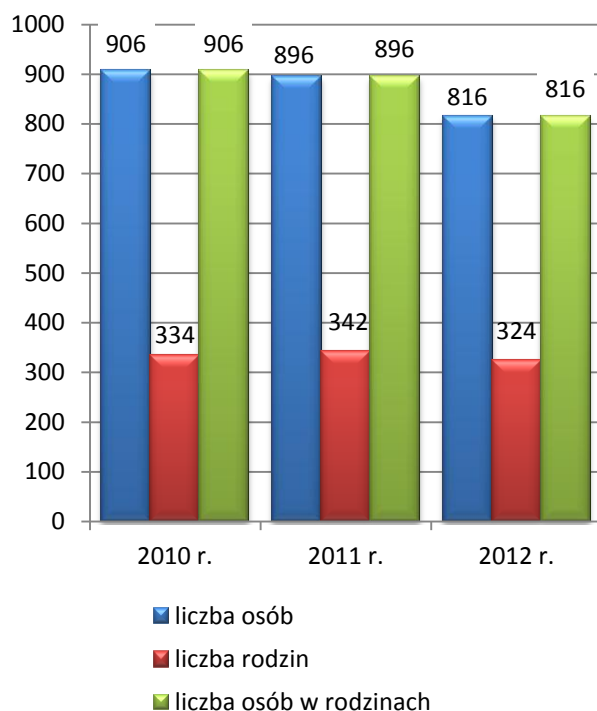
Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu polityki społecznej w gminie w latach 2010-2012

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2010 r.	w 2011 r.	w 2012 r.
przeciwdziałanie narkomanii	3.740	2.913	1.901
przeciwdziałanie alkoholizmowi	87.219	77.823	87.746
domy pomocy społecznej	152.000	157.000	208.000
ośrodki wsparcia			
rodziny zastępcze			
wspieranie rodziny (m.in. asystent rodziny i rodziny wspierające)			
świadczenia rodzinne i alimentacyjne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	1.665.000	1.630.000	1.719.000
składki na ubezpieczenia zdrowotne	19.000	24.000	28.000
zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	239.000	250.000	241.000
dotatki mieszkaniowe	121.000	135.000	128.000
zasiłki stałe	152.000	174.000	175.000
ośrodek pomocy społecznej	335.000	329.000	344.000
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		28.000	29.000
pomoc materialna dla uczniów	8.363	10.950	11.080
pozostała działalność – program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	192.000	160.000	161.000
ogółem	2.974.322	2.978.686	3.133.727

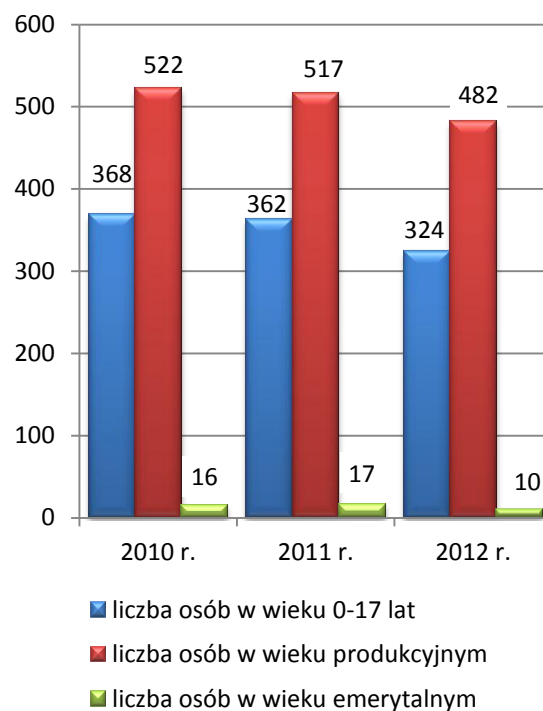
Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie.

W latach 2010-2012 liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy i wsparcia w gminie spadała z roku na rok (906 w 2010 r., 896 w 2011 r., 816 w 2012 r.), natomiast liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie, ulegała wahaniom (761 w 2010 r., 779 w 2011 r., 738 w 2012 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 28. Korzystający z pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

Wykres 29. Struktura wiekowa korzystających z pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

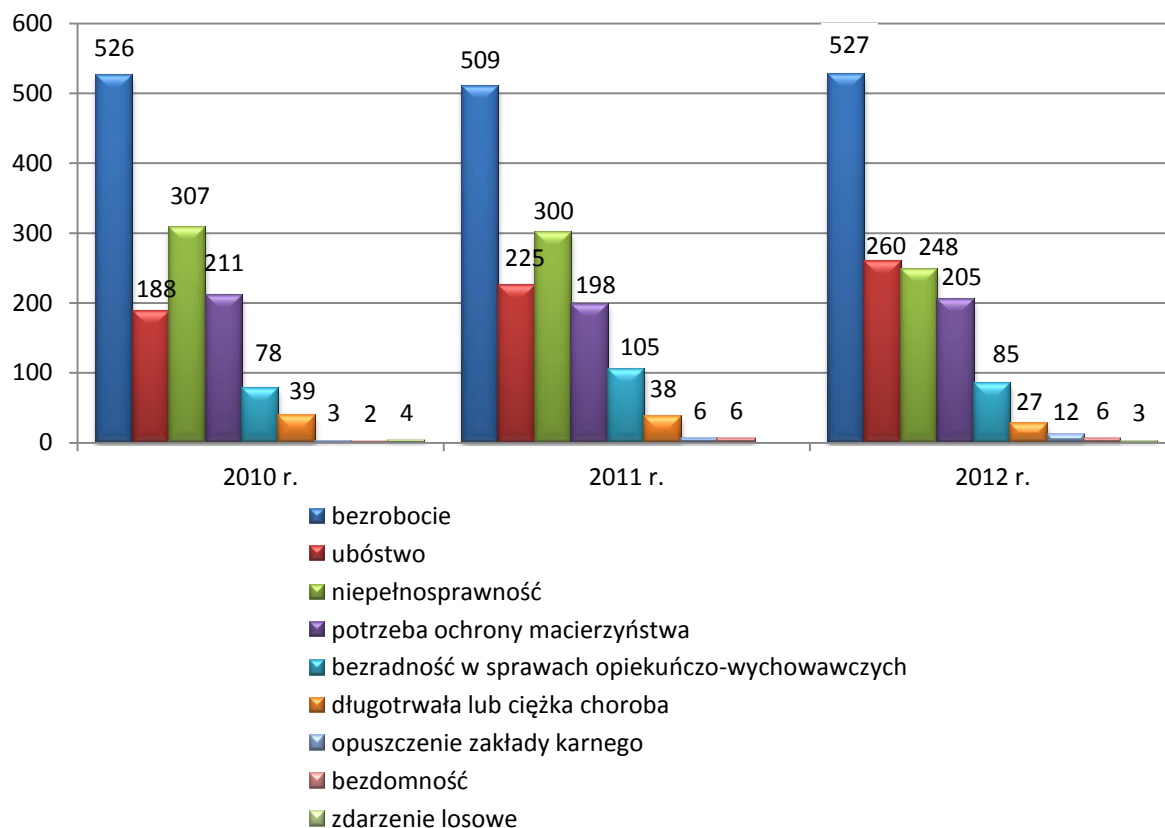

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie.

W strukturze wiekowej odbiorców pomocy społecznej w gminie największą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Nieznacznie mniejsze grono tworzyły dzieci i młodzież do lat 17. Kierowane bezpośrednio do osób w wieku przedprodukcyjnym wsparcie miało postać posiłku świadczonego w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem tego Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia OPS-u w latach 2010-2012 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny dotknięte brakiem zatrudnienia prowadzącym do ubóstwa. Dość liczne grono stanowiły również osoby zmagające się z niepełnosprawnością oraz z potrzebą ochrony macierzyństwa, głównie ze względu na wielodzietność. Potwierdzają to przedstawione na poniższym wykresie dane dotyczące powodów udzielania pomocy społecznej w gminie.

Wykres 30. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie.

W latach 2010-2012 głównymi powodami udzielania pomocy społecznej w gminie były bezrobocie i ubóstwo. Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem OPS-u z powodu bezrobocia ulegała wahaniom (526 w 2010 r., 509 w 2011 r., 527 w 2012 r.), a liczba osób korzystających z pomocy społecznej w powodu ubóstwa zwiększała się z roku na rok (ze 188 w 2010 r. do 260 w 2012 r.).

Ważne powody przyznawania świadczeń z zakresu pomocy społecznej stanowiły także niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, rzadziej OPS udzielał wsparcia z takich przyczyn, jak: długotrwała lub ciężka choroba, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego czy bezdomność.

Szczególną uwagę należy zwrócić na zmniejszającą się z roku na rok liczbę osób w rodzinach korzystających ze wsparcia OPS-u z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby, a także wzrost liczby beneficjentów objętych pomocą społeczną z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

i bezdomności. Co warto podkreślić w analizowanym okresie wśród bezpośrednich przyczyn udzielania wsparcia przez OPS nie było alkoholizmu i przemocy w rodzinie.

Udzielane przez OPS świadczenia pomocy społecznej miały charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez OPS w latach 2010-2012

formy świadczeń		liczba osób			liczba świadczeń		
		2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
pieniężne	zasiłek stały	46	50	51	454	525	504
	zasiłek okresowy	115	121	127	571		
	zasiłek celowy	268	250	223	X	X	X
niepieniężne	posiłek	145	177	178	18.822	24.183	22.008
	schronienie	0	2	0	0	138	0
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	0	1	0	0	1	0
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	8	9	10	69	71	92
usługi	usługi opiekuńcze	7	8	8	1.064	1.016	1.361
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0
	poradnictwo specjalistyczne	0*	0*	0*	X	X	X
	praca socjalna	40*	135*	111*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	0	0	0	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielanymi formami pomocy w latach 2010-2012 były zasiłek celowy i okresowy. Pierwszy z nich przyznawany jest na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Liczba osób nim objętych spadała z roku na rok (z 268 w 2010 r. do 223 w 2012 r.).

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń

z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Liczba osób nim objętych zwiększała się z roku na rok (ze 115 w 2010 r. do 127 w 2012 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił natomiast posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W analizowanym okresie liczba osób objętych tą formą wsparcia zwiększała się z roku na rok (ze 145 w 2010 r. do 178 w 2012 r.).

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała z kolei praca socjalna świadczona w celu poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Była ona prowadzona m.in. w oparciu o kontrakt socjalny. Liczba rodzin, którym udzielono tej formy wsparcia w latach 2011-2012, była znacznie wyższa niż w 2010 roku (40 w 2010 r., 135 w 2011 r., 111 w 2012 r.).

W analizowanym okresie OPS udzielał również świadczeń pieniężnych osobom wykonującym prace społecznie użyteczne. W 2010 roku objął tym rodzajem wsparcia 30 osób, a w latach 2011-2012 po 20 osób. Kwota wydatkowana na ten cel wyniosła: w 2010 roku 25.000 zł, w 2011 roku 10.000 zł, a w 2012 roku 10.585 zł.

W ramach realizowanych zadań OPS przyznawał również świadczenia rodzinne. Choć w latach 2010-2012 ogólna liczba udzielonych świadczeń spadła z roku na rok (z 13.420 w 2010 r. do 12.335 w 2012 r.), to uwagę zwracała stale zwiększająca się liczba przyznanych świadczeń opiekuńczych w postaci świadczeń pielęgnacyjnych (ze 147 w 2010 r. do 282 w 2012 r.) Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2010-2012

rodzaj świadczenia	liczba świadczeń		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.
zasiłek rodzinny	6.938	6.580	6.274
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	33	32	29
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	110	72	96
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	414	462	483
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	671	547	568
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	416	400	375

dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	991	990	884
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.301	1.239	1.118
zasiłek pielęgnacyjny	2.347	2.188	2.172
świadczenie pielęgnacyjne	147	153	282
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	52	57	54
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	13.420	12.720	12.335

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne OPS opłacał składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Liczba tych składek z roku na rok rosła (292 w 2010 r., 266 w 2011 r., 488 w 2012 r.).

Kolejną formę pomocy udzielaną przez Ośrodek stanowiły świadczenia alimentacyjne, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2010-2012 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, zwiększała się z roku na rok (z 31 w 2010 r. do 48 w 2012 r.), podobnie jak liczba udzielonych świadczeń (z 695 w 2010 r. do 867 w 2012 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	31	39	48
liczba wypłaconych świadczeń	695	773	867
wartość przyznanych świadczeń (w zł)	164.330	197.260	239.419

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie.

W latach 2010-2012 OPS realizował również projekt systemowy współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego pn. „Aktywizacja zawodowa i społeczna klientów instytucji pomocy społecznej”. W latach 2010-2011 wzięło w nim udział po 17 osób, a w 2012 roku 18 osób. W 2010 roku na realizację projektu otrzymano dofinansowanie w wysokości 135.319 zł, rok później 140.099 zł, a w 2012 roku 144.159 zł.

Celem głównym projektu było zwiększenie aktywności zawodowej osób długotrwale bezrobotnych, nabycie przez nich umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów

życiowych oraz odchodzenie od korzystania z systemu pomocy społecznej. W ramach projektu w 2012 roku zrealizowano następujące szkolenia i warsztaty: warsztaty z doradcą zawodowym, warsztaty psychoedukacyjne, obsługa kas fiskalnych z obsługą komputera, kompleksowa obsługa biura, florysta-bukieciarz, operator koparko-ładowarki, operator wózków widłowych wraz z bezpieczną wymianą butli gazowej, elektryk oraz prawo jazdy kategorii B i C.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Golczewo, obok Ośrodka Pomocy Społecznej, nie funkcjonują żadne instytucje wsparcia. Mieszkańcy gminy mogą natomiast korzystać lub korzystają z pomocy oferowanej przez instytucje funkcjonujące poza gminą. Ich wykaz zawiera poniżej przedstawiona tabela.

Tabela 13. Podmioty spoza gminy, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług	kategoria klienta
Dom Pomocy Społecznej, Jaromin 50, 72-320 Trzebiatów	całodobowa opieka	osoby z zaburzeniami psychicznymi
Dom Pomocy Społecznej, Śniatowo 17, 72-400 Kamień Pomorski	całodobowa opieka	osoby starsze, przewlekle chore
Hostel Św. Brata Alberta, ul. Zamkowa 19, 72-500 Wolin	całodobowa opieka	osoby bezdomne
Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy „Willa pod Sosnami”, ul. Westerplatte 26, 72-415 Międzywodzie	całodobowa opieka	osoby starsze i niepełnosprawne
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, ul. Staszica 5, 78-640 Tuczno	całodobowa opieka	osoby starsze, przewlekle chore i niepełnosprawne
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, ul. Szpitalna 8, 72-315 Resko	całodobowa opieka	osoby starsze, przewlekle chore i niepełnosprawne
Samodzielny Publiczny Szpital Powiatowy Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, ul. Nowogardzka 2, 72-100 Goleniów	całodobowa opieka	osoby starsze, przewlekle chore i niepełnosprawne
Hospicjum Św. Jana Ewangelisty, ul. Pokoju 77, 71-740 Szczecin	całodobowa opieka	osoby ze schorzeniami nowotworowymi

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie.

15. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności. Pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W 2012 roku w gminie Golczewo funkcjonowało kilkanaście organizacji pozarządowych. Samorząd gminy posiadał akt prawa miejscowego („Program współpracy Gminy Golczewo z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”), w oparciu o który miał możliwość podejmowania z nimi współpracy w następującym formach finansowych i pozafinansowych:

- powierzenie wykonania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
- wspieranie wykonywania zadań publicznych poprzez udzielanie dotacji na dofinansowanie ich realizacji,
- wspólna realizacja zadań publicznych,
- wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu ich skutecznej realizacji,
- konsultowanie z podmiotami, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów

normatywnych w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej,

- udzielanie pomocy w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację zadań publicznych z innych źródeł niż budżet gminy,
- angażowanie podmiotów do wymiany doświadczeń i prezentacji osiągnięć,
- promowanie działalności podmiotów,
- funkcjonowanie Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego,
- nieodpłatne udostępnianie, w miarę możliwości, pomieszczeń i sprzętu,
- prowadzenie i aktualizowanie na stronie internetowej gminy serwisu informacyjnego dla podmiotów,
- udział we wspólnych inicjatywach organizowanych zarówno przez gminę, jak i podmioty.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego w gminie.

Tabela 14. Organizacje pozarządowe w gminie w 2013 roku

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania
1.	Zarząd Miejsko-Gminny OSP RP Golczewo, ul. Zwycięstwa 23, 72-410 Golczewo	Działania na rzecz zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska, klęskami żywiołowymi, pożarami, wypadkami drogowymi, realizowanie zadań z przepisów o ochronie przeciwpożarowej
2.	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Golczewskiej, ul. Zwycięstwa 12, 72-410 Golczewo	Promocja gminy i działalność na rzecz społeczności lokalnej: inicjatywy kulturalne, działania na rzecz estetyki miasta i wsi, zajęcia dla dzieci i młodzieży, działania wynikające z określonych potrzeb środowiskowych, współpraca z instytucjami i innymi lokalnymi organizacjami.
3.	Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wiek, ul. Zwycięstwa 12, 72-410 Golczewo	Promocja gminy, aktywizacja osób starszych.
4.	Fundacja Golczewo – ulica Zwycięstwa, ul. Zwycięstwa 12, 72-410 Golczewo	

5.	Gminny Związek Rolników Kótek i Organizacji Rolniczych, ul. Niepodległości 35, 72-410 Golczewo	Działania na rzecz rolników.
6.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło w Golczewie, ul. Zwycięstwa 12, 72-410 Golczewo	Integracja emerytów i rencistów.
7.	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, ul. Szkolna 2, 72-410 Golczewo	Działania na rzecz dzieci ze środowisk patologicznych.
8.	Ludowy Klub Sportowy „Baszta” Golczewo, ul. Witosa 9, 72-410 Golczewo	Promocja sportowego zdrowego, bezpiecznego trybu życia dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.
9.	Ludowy Klub Sportowy „Iskra” Golczewo, ul. Zwycięstwa 23, 72-410 Golczewo	Promocja sportowego zdrowego, bezpiecznego trybu życia dzieci i młodzieży.
10.	Ludowy Klub Sportowy „Znicz” Wysoka Kamieńska, ul. Spółdzielcza 12, Wysoka Kamieńska, 72-410 Golczewo	Promocja sportowego zdrowego bezpiecznego trybu życia dzieci i młodzieży.
11.	Klub Sportowy „Zryw” Kretlewo, Kretlewo 44, 72-410 Golczewo	Promocja sportowego trybu życia dzieci i młodzieży.
12.	Uczniowski Klub Sportowy „Golczewita”, ul. Szkolna 2, 72-410 Golczewo	Promocja sportowego, bezpiecznego trybu życia dzieci.
13.	Polski Związek Wędkarski, Koło „Płoteczka” Golczewo, 72-410 Golczewo	Organizowanie wędkarstwa, rekreacji, sportu wędkarskiego, użytkowanie wód, działania na rzecz ochrony przyrody i kształtowania etyki wędkarskiej.

Źródło danych: Urząd Miejski w Golczewie.

W Golczewo istnieją 3 parafie kościoła rzymskokatolickiego. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2013 roku

lp.	nazwa kościoła	adres kościoła
1.	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Andrzeja Boboli w Golczewie	ul. Jana Pawła II 2, 72-410 Golczewo
2.	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Chrystusa Króla w Kozielicach	Kozielice 20, 72-410 Golczewo
3.	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Mechowie	Mechowo 37, 72-410 Golczewo

Źródło danych: Urząd Miejski w Golczewie.

16. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Golczewo posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

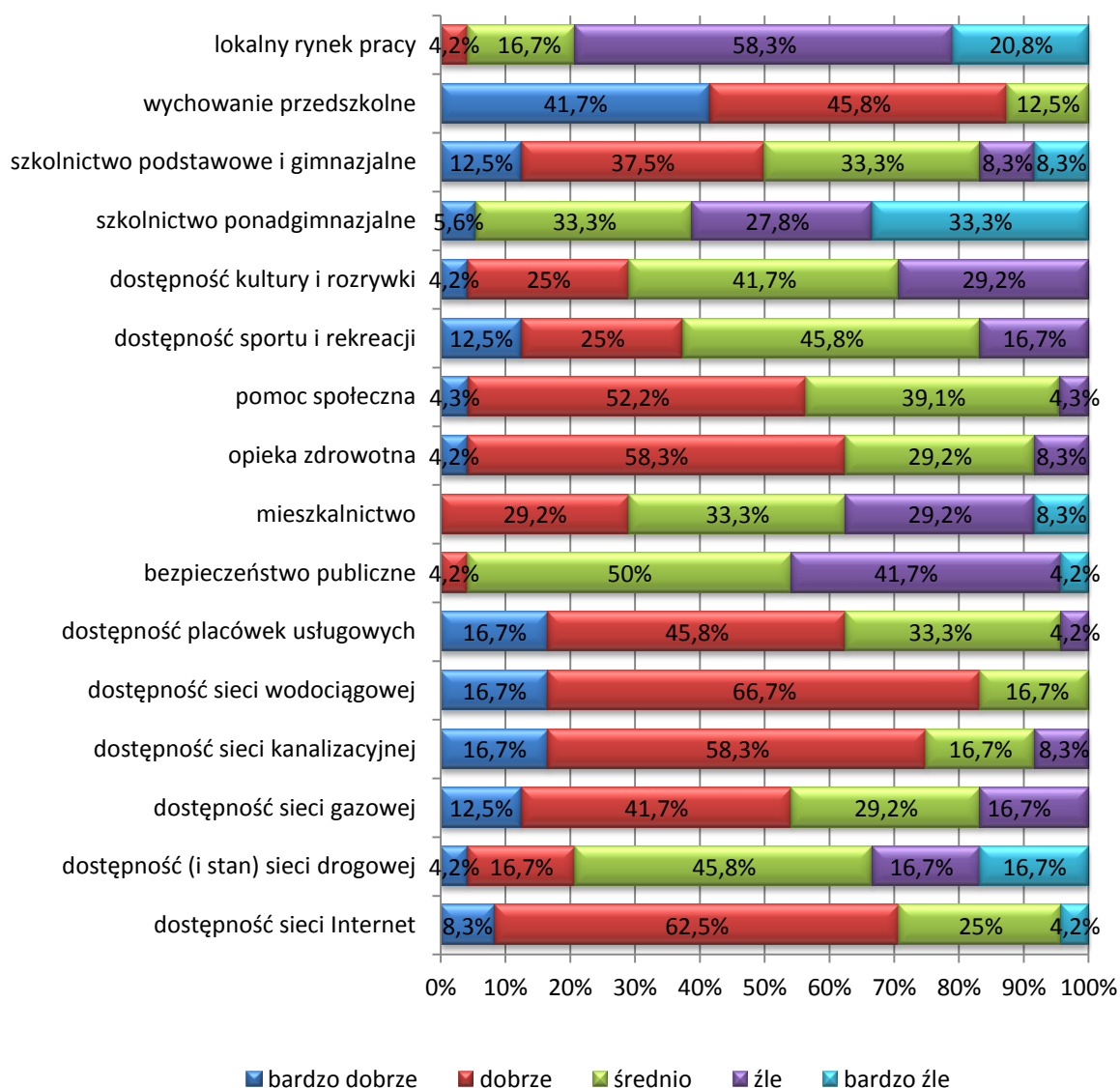
Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza Miasta, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Miejskiego, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Do analizy przedłożono w sumie 24 wypełnione anonimowo ankiety.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 31. Warunki życia w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

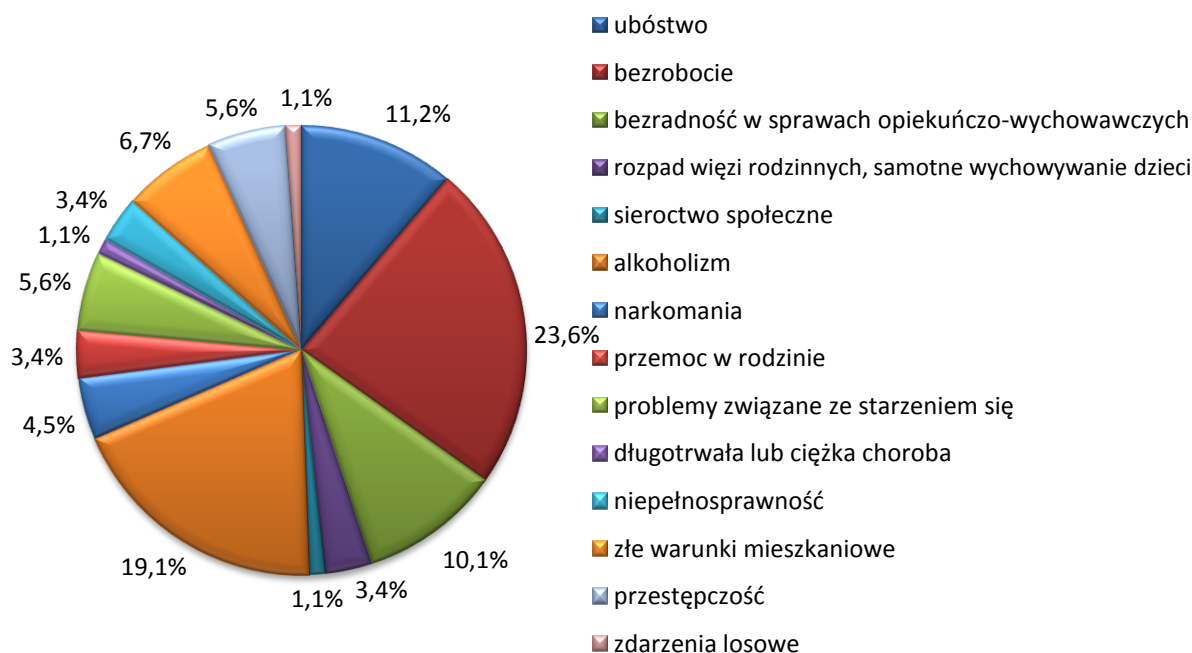
Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostępność wychowania przedszkolnego (łącznie 87,5% ocen dobrych i bardzo dobrych), sieci wodociągowej (łącznie 83,4% ocen dobrych i bardzo dobrych), kanalizacyjnej (łącznie 75% ocen dobrych i bardzo dobrych) i Internetu (łącznie 70,8% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej ankietowani ocenili natomiast lokalny rynek pracy (20,8% ocen bardzo złych i 58,3% ocen złych), dostępność szkolnictwa ponadgimnazjalnego (33,3% ocen bardzo złych i 27,8% ocen złych), a także poziom bezpieczeństwa publicznego (4,2% ocen bardzo

złych i 41,7% ocen złych), sytuację na rynku mieszkaniowym (8,3% ocen bardzo złych i 29,2% ocen złych) oraz dostępność i stan sieci drogowej (po 16,7% ocen bardzo złych i złych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 32. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

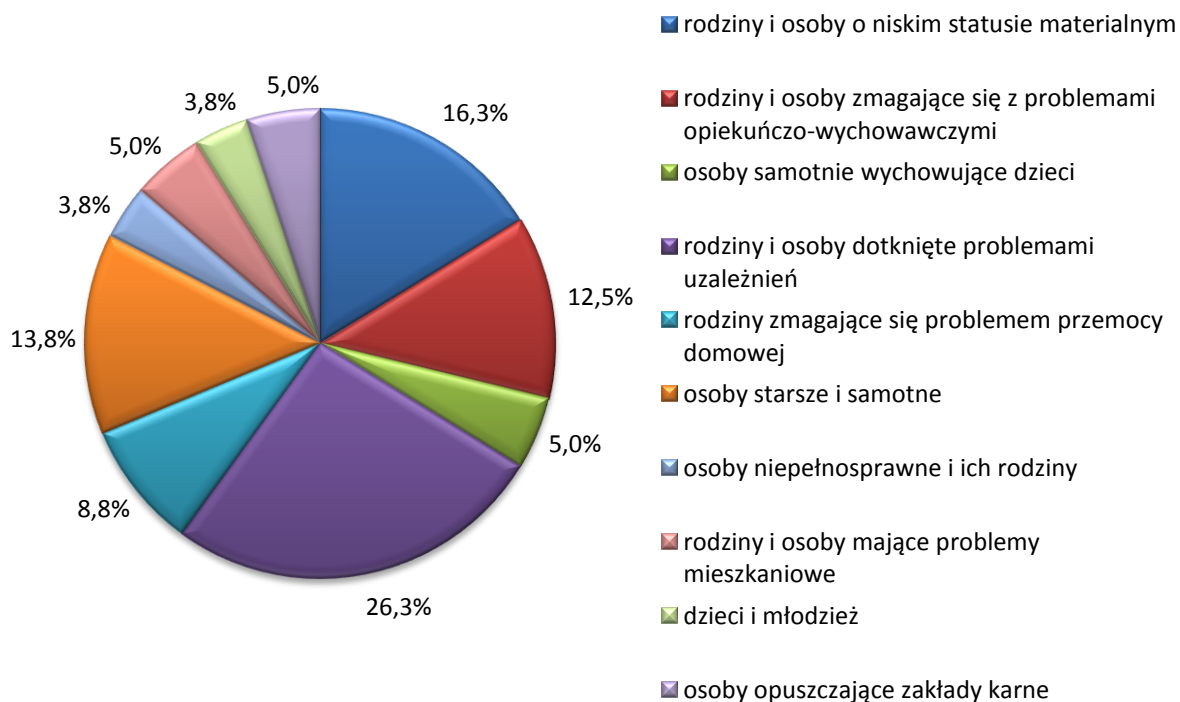

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli bezrobocie (23,6%) i alkoholizm (19,1%), a następnie ubóstwo (11,2%) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci (10,1%).

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 33. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

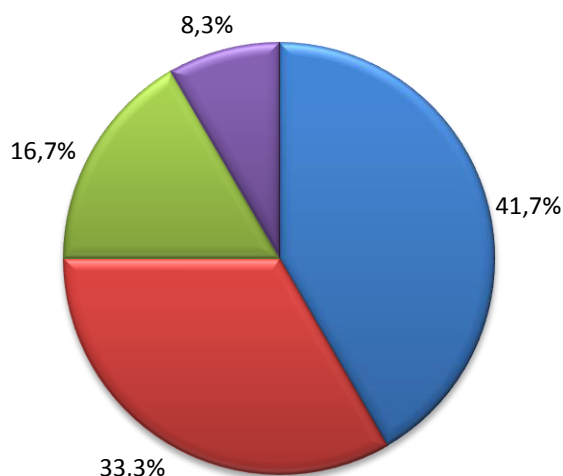
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (26,3%) stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby zmagające się z problemami uzależnień. Liczne grono wśród ankietowanych stanowili ci, którzy wskazali na osoby i rodziny o niskim statusie materialnym (16,3%), osoby starsze i samotne (13,8%) oraz rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym rodziny wielodzietne i niepełne (12,5%).

Zdaniem respondentów wykluczeniem społecznym zagrożone są także rodziny zmagające się z problemami przemocy domowej (8,8%).

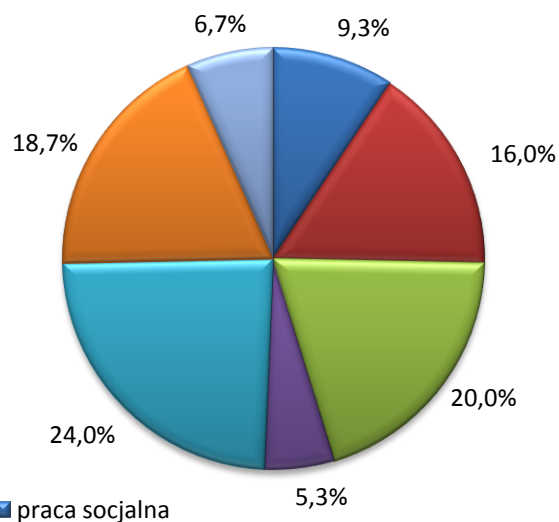
W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 34. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?

- wysoki
- raczej wysoki
- przeciętny
- raczej niski

Wykres 35. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?

- praca socjalna
- zacieśnienie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy
- organizacja prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych
- wsparcie finansowe z systemu pomocy społecznej
- pozyskiwanie inwestorów
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości
- wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej

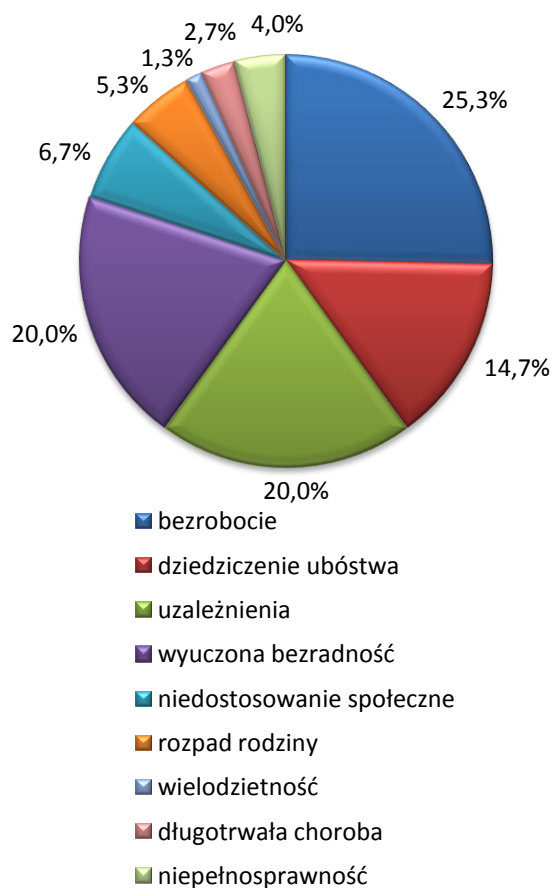
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii zdecydowanej większości ankietowanych (łącznie 75%) poziom bezrobocia w gminie jest wysoki lub raczej wysoki, a zdaniem kolejnych 16,7% badanych jest on przeciętny.

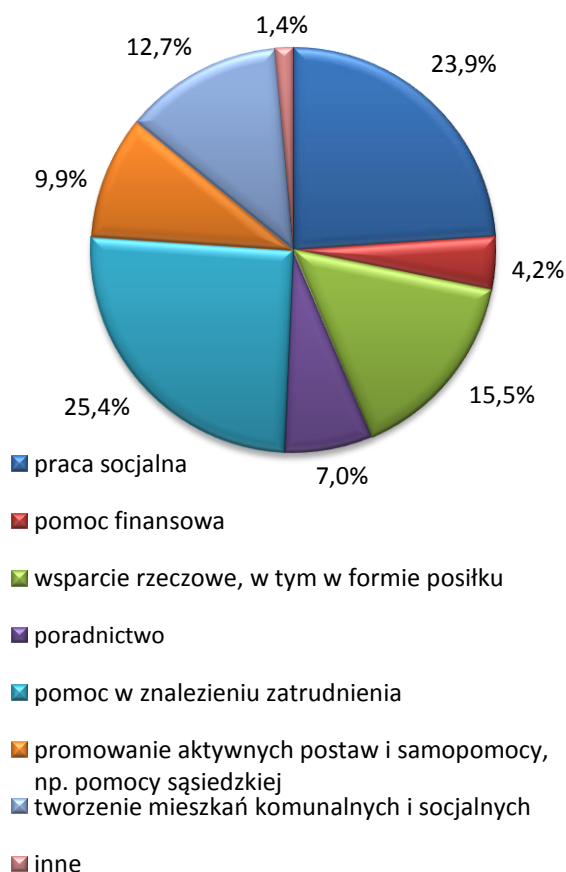
Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci najczęściej wymieniali pozyskiwanie inwestorów (24%), organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych (20%), wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (18,7%) oraz zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń) zdobycia doświadczenia zawodowego oraz podniesienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (16%).

W odpowiedzi na następujące pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 36. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?

Wykres 37. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

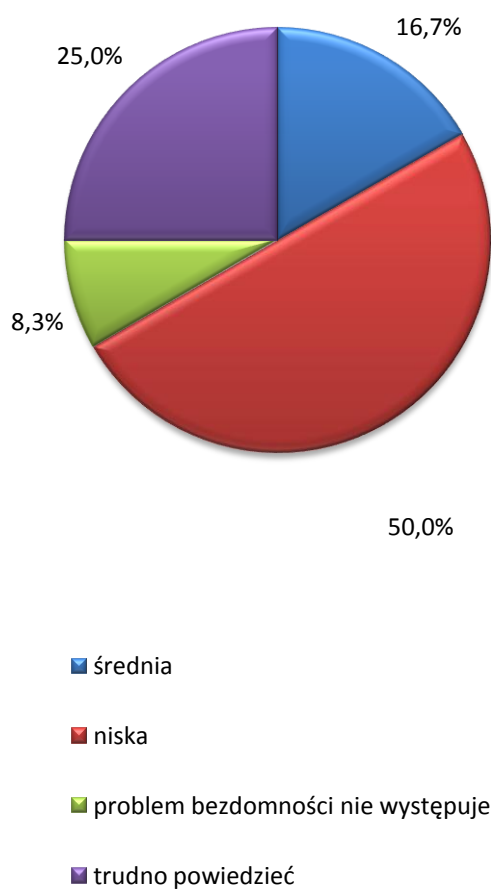
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali bezrobocie (25,3%) oraz uzależnienia i wyuczoną bezradność (po 20%). Do powodów ubożenia ludności badani zaliczyli również dziedziczenie ubóstwa (14,7%).

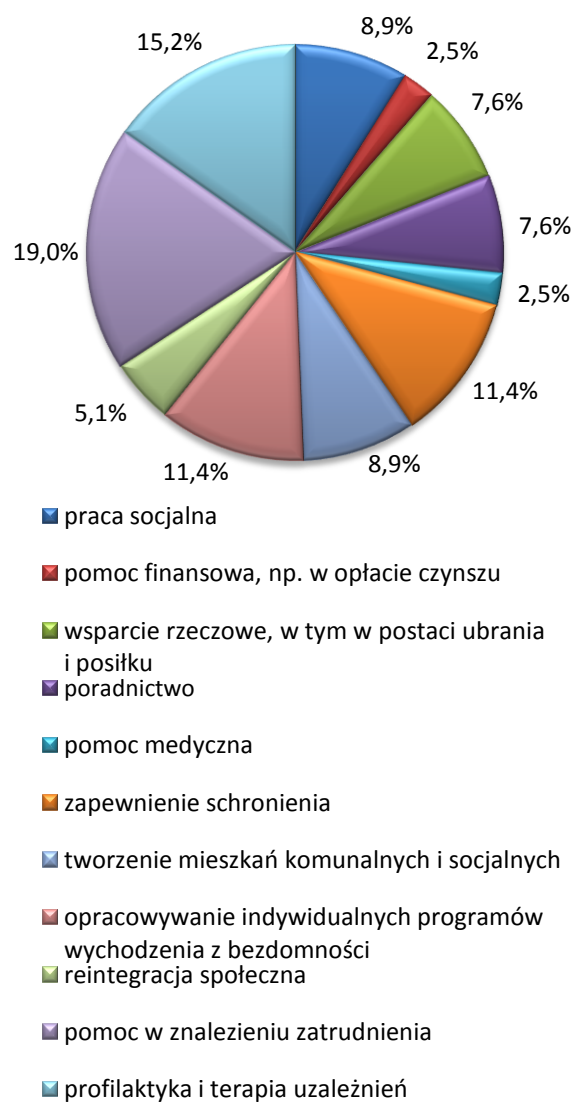
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (25,4%) oraz prowadzić pracę socjalną (23,9%). Duże znaczenie przywiązywali również do wsparcia rzeczowego, w tym w formie posiłku (15,5%) oraz tworzenia mieszkań komunalnych i socjalnych (12,7%).

W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 38. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 39. Jakie działania byłby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

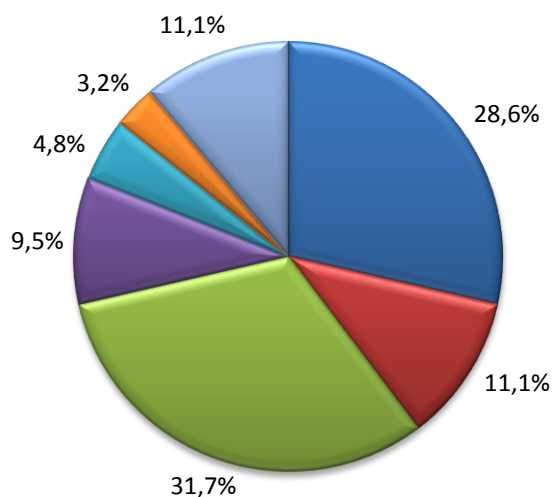
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Połowa respondentów stwierdziła, że skala bezdomności w gminie jest niska, a 16,7% że średnia. Co czwarty badany nie potrafił zająć stanowiska w tej sprawie.

W opinii ankietowanych największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść pomoc w znalezieniu zatrudnienia (19%), profilaktyka i terapia uzależnień (15,2%), zapewnienie schronienia oraz opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności (po 11,4%).

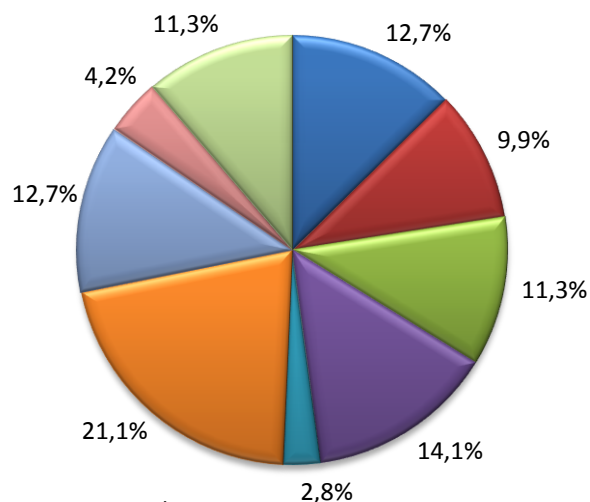
W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 40. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

- niski poziom umiejętności wychowawczych
- ubóstwo
- uzależnienia
- przemoc w rodzinie
- niepełnosprawność, długotrwała choroba
- wielodzietność
- samotne rodzicielstwo

Wykres 41. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

- praca socjalna
- pomoc asystenta rodziny
- edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich
- zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii rodzinnej
- wyższe świadczenia pieniężne dla rodzin wielodzietnych i niepełnych
- pomoc w znalezieniu zatrudnienia
- profilaktyka i terapia w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie
- poszerzenie oferty wsparcia instytucji i organizacji wspierających rodzinę
- zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego

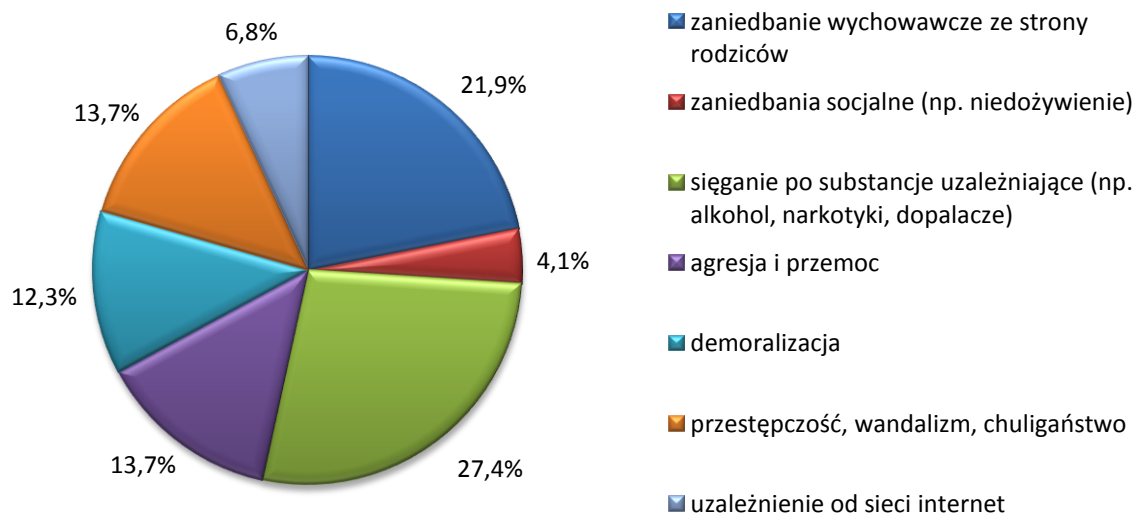
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii odpowiednio 31,7 i 28,6% badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie są uzależnienia oraz niski poziom umiejętności wychowawczych. Zdaniem 11,1% respondentów duży wpływ na występowanie tego problemu mają również ubóstwo i samotne rodzicielstwo.

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali udzielenie wsparcia w poszukiwaniu zatrudnienia (21,1%), a następnie zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii rodzinnej (14,1%), pracę socjalną oraz prowadzenie profilaktyki i terapii w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie (po 12,7%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 42. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

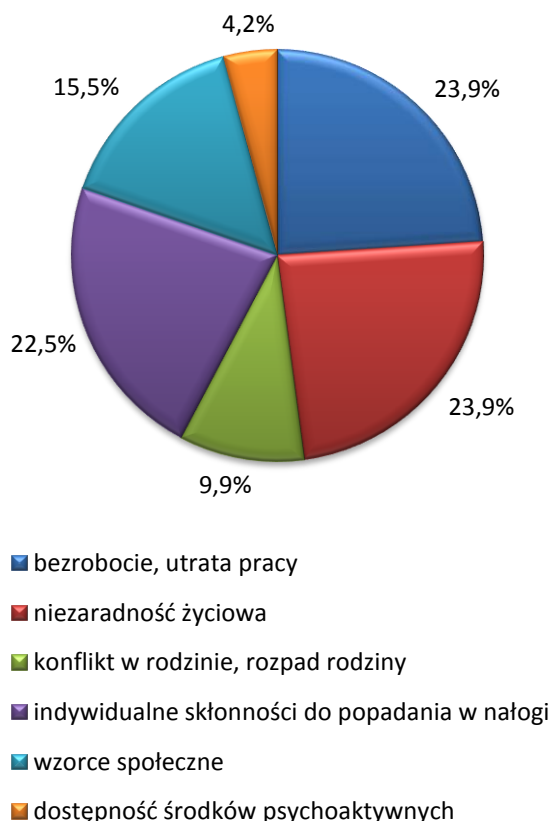
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki, dopalacze (27,4%) i zaniechania wychowawcze ze strony rodziców (21,9%). Niepokojącymi problemami są również agresja i przemoc oraz przestępczość, wandalizm i chuligaństwo (po 13,7%), a także demoralizacja (12,3%).

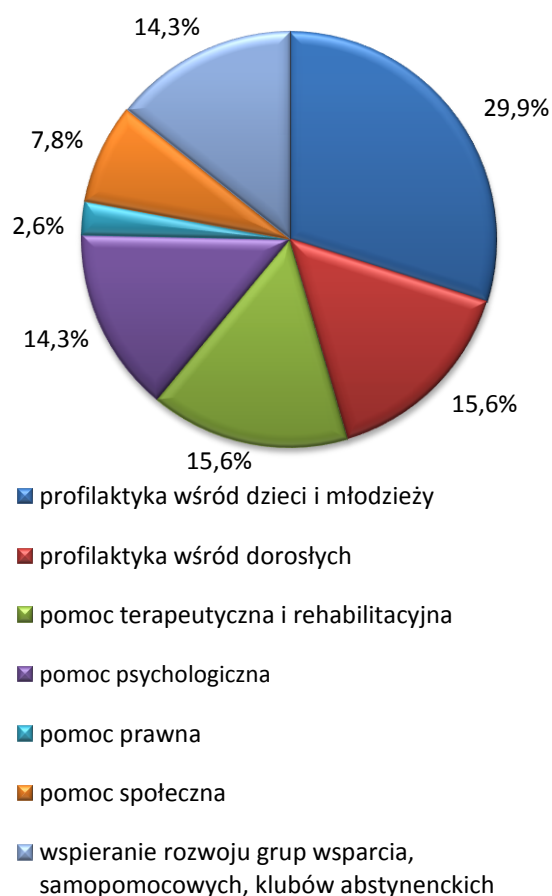

W następujących pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 43. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy

Wykres 44. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

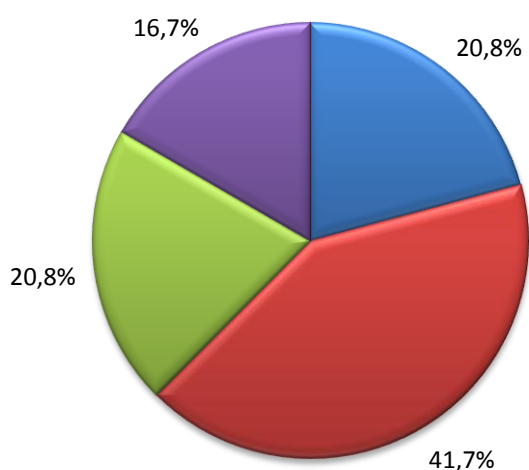
Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli bezrobocie i utratę pracy, niezaradność życiową (po 23,9%) oraz indywidualne skłonności do popadania w nałogi (22,5%). Za ważną przyczynę uznali również wzorce społeczne (15,5%).

Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na profilaktyce kierowanej do dzieci i młodzieży (29,9%) oraz dorosłych (15,6%), a także zapewnieniu szerszego dostępu do pomocy

terapeutycznej i rehabilitacyjnej (15,6%) oraz psychologicznej (14,3%). Ważne jest również wspieranie rozwoju grup wsparcia, samopomocowych (np. AA i Al-Anon) i klubów abstynenckich (14,3%).

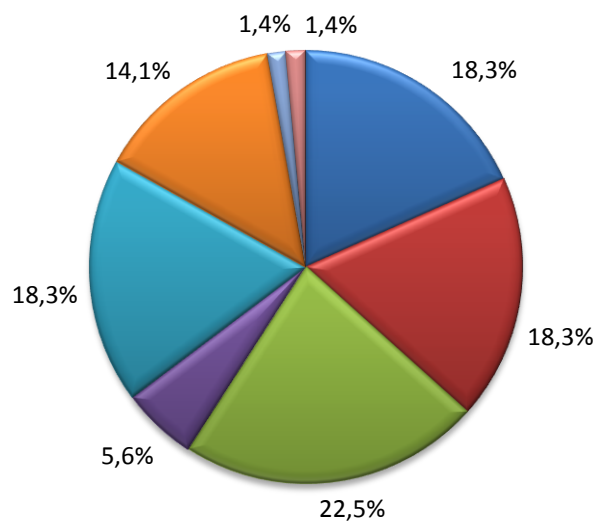
Następnie zapytano badanych o znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 45. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie

- znam takie przypadki
- słyszałem(-am) o takich przypadkach
- nie znam takich przypadków
- nie słyszałem(-am) o takich przypadkach

Wykres 46. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

- prowadzenie poradnictwa i interwencji
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej
- profilaktyka agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży
- umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
- motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych
- udział w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom
- inne

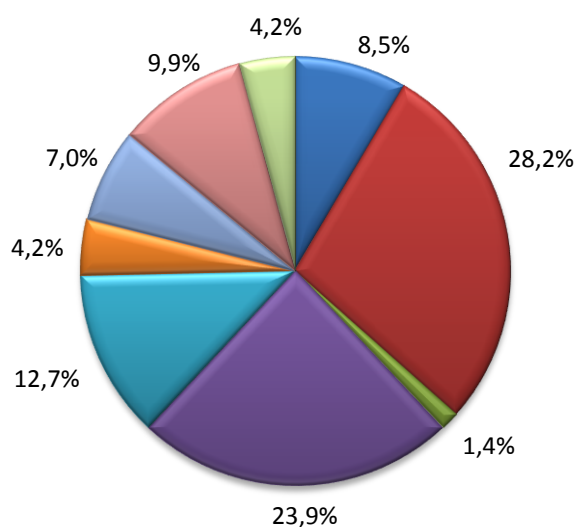
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych (łącznie 62,5%) stwierdziła, że słyszała o przypadkach występowania przemocy w rodzinie w gminie bądź je zna. Odmiennego zdania było w sumie 37,5% badanych.

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży (22,5%), a także podejmować interwencje i świadczyć pomoc w postaci poradnictwa, zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej oraz zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia (po 18,3%).

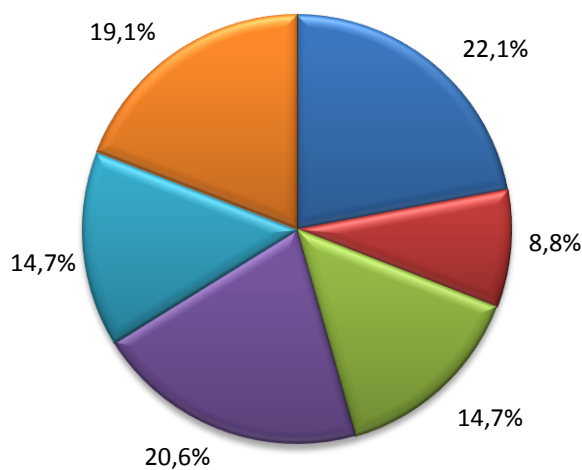
Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 47. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy

- ubóstwo
- samotność
- niepełnosprawność
- choroby wieku podeszłego
- brak wsparcia ze strony rodziny
- bariery architektoniczne
- utrudniony dostęp do usług opiekuńczych
- brak dostępu do geriatry
- ograniczona oferta spędzania czasu wolnego

Wykres 48. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?

- rozwój usług opiekuńczych
- organizowanie pomocy sąsiedzkiej
- organizowanie spotkań i imprez środowiskowych
- zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu)
- zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów
- zaangażowanie wolontariuszy do pomocy osobom starszym

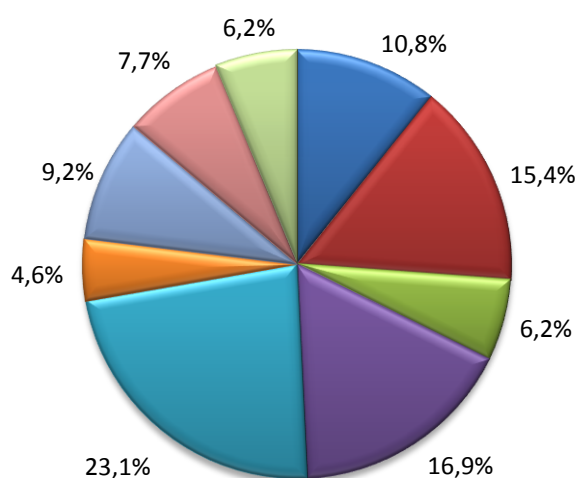
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii osób ankietowanych problemami, które najczęściej dotyczą seniorów w gminie, są samotność (28,2%) i choroby wieku podeszłego (23,9%). Zdaniem badanych osobom starszym doskwiera także brak opieki ze strony rodziny (12,7%) i dostępu do geriatry (9,9%) oraz ubóstwo (8,5%).

Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, respondenci najczęściej zaliczali: rozwój usług opiekuńczych (22,1%), zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu; 20,6%) oraz zaangażowanie wolontariuszy do pomocy osobom starszym (19,1%).

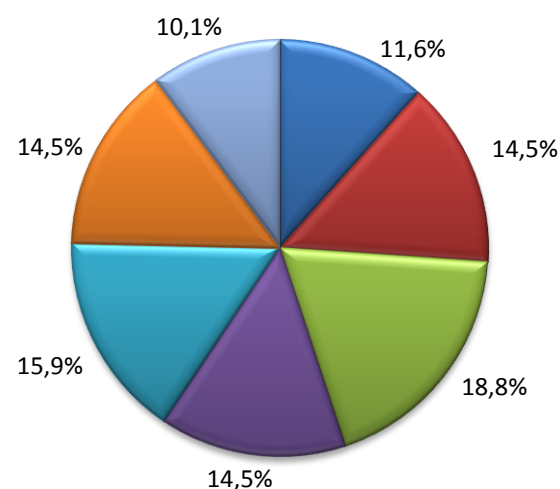
W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne w gminie, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszy ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 49. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy

- bariery architektoniczne
- utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych
- utrudniony dostęp do usług opiekuńczych
- brak odpowiednich ofert pracy
- deficyt zakładów pracy chronionej
- ubóstwo
- izolacja społeczna
- niski poziom akceptacji społecznej
- problemy psychologiczne

Wykres 50. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?

- likwidacja barier architektonicznych
- zwiększenie dostępu do rehabilitacji
- tworzenie stanowisk pracy
- zwiększenie dostępności kształcenia integracyjnego
- organizowanie środowiskowych spotkań i imprez integracyjnych
- zwiększenie dostępu do pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej, pedagogicznej
- zapewnienie dostępu do wczesnej diagnostyki medycznej

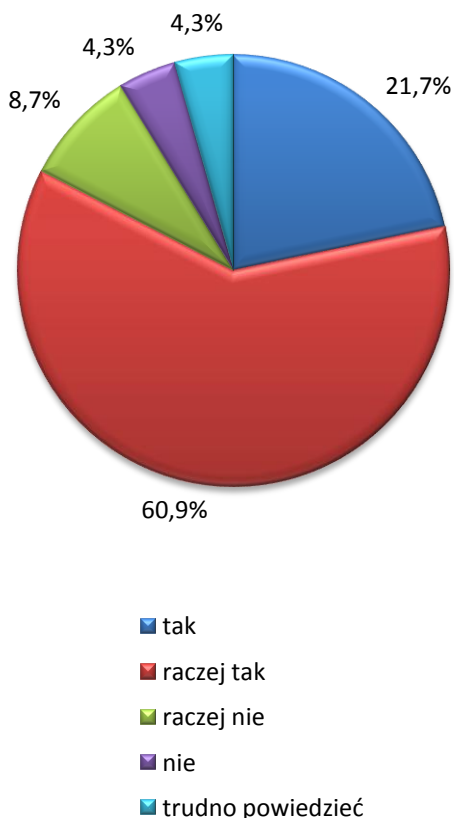
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z gminy są deficyt zakładów pracy chronionej (23,1%), brak odpowiednich ofert pracy (16,9%) oraz utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (15,4%).

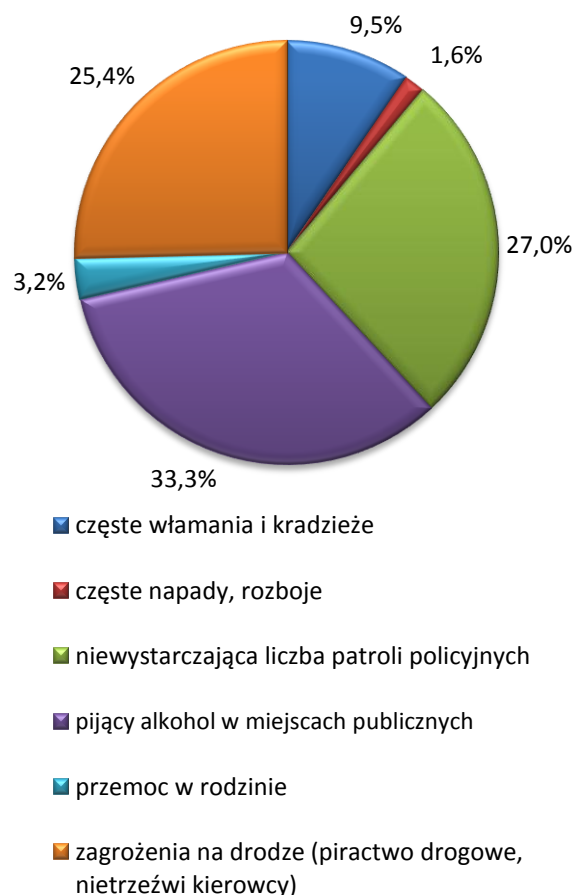
W opinii ankietowanych działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na tworzeniu miejsc pracy (18,8%), organizowaniu środowiskowych spotkań i imprez integracyjnych (15,9%), zwiększeniu dostępu do rehabilitacji, kształcenia integracyjnego oraz pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej i pedagogicznej (po 14,5%).

W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 51. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

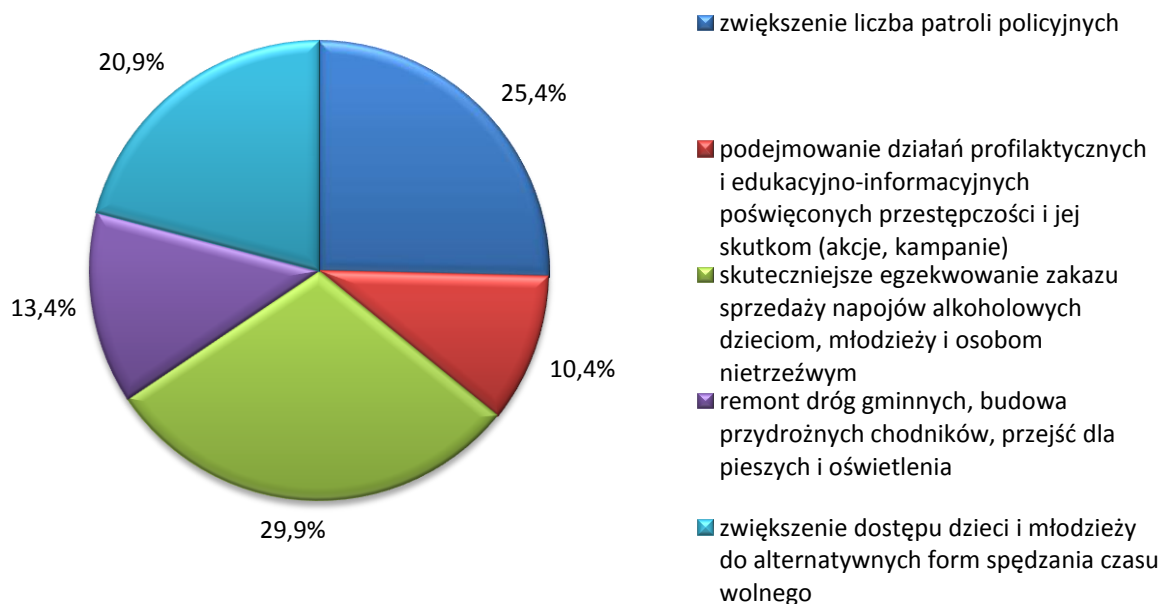

Wykres 52. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wykres 53. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Blisko 83% ankietowanych stwierdziło, że czuje się raczej bezpiecznie bądź bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmienną opinię wyraziło 13% badanych.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (33,3%), niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (27%) oraz zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 25,4%).

Zdaniem ankietowanych na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu wpłynęłoby skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym (29,9%), zwiększenie liczby patroli policyjnych (25,4%) oraz zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (20,9%).

17. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim

się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Na potrzeby niniejszego dokumentu analiza została przeprowadzona w następujących obszarach: 1. Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność, 2. Rodzina, dzieci i młodzież, 3. Uzależnienia i przemoc w rodzinie, 4. Starość i niepełnosprawność, 5. Kapitał społeczny i aktywność obywatelska.

Obszar: Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ podejmowanie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia ▪ upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach ▪ pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) ▪ diagnozowanie problemu bezdomności w gminie ▪ informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczone działania zachęcające inwestorów do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy ▪ niewystarczające zasoby mieszkań komunalnych w gminie, w tym socjalnych ▪ brak w gminie podmiotów ekonomii społecznej ▪ brak standardu usług świadczonych osobom bezdomnym ▪ brak wsparcia dla osób wychodzących z bezdomności ▪ brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności ▪ brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych i bezdomnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość ograniczenia bezrobocia dzięki dostępności europejskich rynków pracy oraz środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) ▪ społeczna akceptacja osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utrzymujący się poziom bezrobocia w gminie ▪ występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia ▪ niski poziom aktywności osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy ▪ niewielki wpływ projektów realizowanych z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej)

	<p>Europejskiej) na ograniczenie poziomu bezrobocia w gminie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczony potencjał inwestorów w regionie ▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież ▪ postępujące zjawisko ubożenia mieszkańców gminy ▪ zwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością oraz bezdomnych wymagających schronienia ▪ deficyt w regionie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych i bezdomnych
--	--

Obszar: Rodzina, dzieci i młodzież

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej w gminie ▪ odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczający dostęp rodzin do poradnictwa specjalistycznego ▪ brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci ▪ niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży w gminie ▪ niedostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego ▪ nieodpowiednia dostępność opieki medycznej w gminie
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ istnienie w regionie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utrzymująca się liczba rodzin dysfunkcyjnych w gminie ▪ brak warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej ▪ niski poziom koordynacji działań instytucji i organizacji wspierających rodziny, dzieci i młodzież

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak możliwości kontynuowania w gminie nauki na poziomie ponadgimnazjalnym ▪ niewielka liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży
--	---

Obszar: Uzależnienia i przemoc w rodzinie

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dostateczny dostęp do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie ▪ dobre przygotowanie kadry do pracy z osobami dotkniętymi problemem uzależnień ▪ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ prowadzenie wśród rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ prowadzenie wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ podejmowanie działań w ramach zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ funkcjonowanie w gminie Punktu Terapeutycznego dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie ▪ ograniczony dostęp do poradni odwykowej ▪ brak w gminie miejsc pobytu dla ofiar przemocy w rodzinie ▪ brak współpracy specjalistów na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom ▪ brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ odpowiedni dostęp rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie do wsparcia psychospołecznego i prawnego

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększająca się świadomość dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli na temat problemów uzależnień i przemocy ▪ istnienie w regionie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ relatywnie niska liczba osób wyleczonych z uzależnień w gminie ▪ niska świadomość społeczna na temat problemów uzależnień i przemocy ▪ obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej ▪ zwiększająca się liczba rodzin z gminy wymagających interwencji z powodu przemocy w rodzinie ▪ rosnąca liczba osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych ▪ zwiększająca się liczba osób wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia oraz działań korekcyjno-edukacyjnych ▪ deficyt w regionie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Obszar: Starość i niepełnosprawność

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ informowanie osób starszych i niepełnosprawnych o przysługujących im prawach i dostępnych formach pomocy ▪ funkcjonowanie w gminie Stowarzyszenia Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Koła Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów ▪ istnienie w gminie bazy rehabilitacyjnej ▪ upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczająca liczbą pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom starszym i niepełnosprawnym, w tym w formie usług opiekuńczych ▪ brak specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ▪ brak w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych ▪ ograniczona działalność prozdrowotna wśród osób starszych ▪ nieodpowiedni dostęp osób starszych do opieki geriatrycznej w gminie ▪ niewielkie możliwości kontynuowania

<p>i niepełnosprawnych</p>	<p>przez osoby starsze aktywności zawodowej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nieodpowiadająca potrzebom osób starszych infrastruktura techniczna w gminie ▪ ograniczony dostęp do kształcenia integracyjnego w gminie ▪ brak w gminie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny ▪ zwiększająca się społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych ▪ istnienie w regionie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększająca się liczba osób starszych i niepełnosprawnych w gminie ▪ ograniczona dostępność domów pomocy społecznej ▪ niezadowalający poziom życia osób starszych ▪ niewielki udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych ▪ występowanie zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych ▪ występowanie zjawiska migracji osób młodych do większych jednostek administracyjnych ▪ istnienie w gminie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym ▪ niewielka liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych

Obszar: Kapitał społeczny i aktywność obywatelska

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w OPS-ie ▪ informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia ▪ odpowiednia jakość obsługi klienta pomocy społecznej ▪ pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nieodpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych ▪ niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej w gminie ▪ brak w gminie wolontariatu ▪ ograniczona współpraca z organizacjami pozarządowymi i z przedstawicielami kościoła
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ istnienie w gminie organizacji pozarządowych ▪ włączanie się przedstawicieli kościoła w działania pomocowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego ▪ popadanie przez pracowników pomocy społecznej w rutynę i doznawanie syndromu wypalenia zawodowego ▪ niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej ▪ niski poziom świadomości władz gminy co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej ▪ wciąż niekorzystny wizerunek sektora pomocy społecznej ▪ ograniczony udział mieszkańców gminy w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych ▪ bezradność społeczna

18. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Golczewo, pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- bezrobocie prowadzące do ubóstwa, które w głównej mierze dotyka osoby młode w wieku 25-34 lata, z niewielkim doświadczeniem zawodowym,
- niekorzystne zmiany demograficzne powodujące postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej, a tym samym zwiększające ryzyko chorób i niepełnosprawności,
- przeżywanie przez rodziny trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, co m.in. wymaga zapewnienia im wsparcia ze strony asystenta rodziny,
- problemy alkoholizmu i przemocy domowej, wymagające kontynuowania działalności profilaktycznej i zwiększenia dostępności leczenia i wsparcia,
- zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, zwiększenie dostępności opieki specjalistycznej, w tym geriatrycznej,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego,
- rozwijanie lokalnego systemu pomocy społecznej oraz podejmowanie na szerszą skalę współpracy z sektorem pozarządowym przy realizacji zadań z zakresu polityki społecznej.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2014-2020. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

1. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy:

zmniejszanie poziomu bezrobocia poprzez wspieranie osób nim dotkniętych oraz poszukujących pracy, udzielanie pomocy zagrożonym lub dotkniętym ubóstwem i bezdomnością, a także usprawnianie seniorów oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób niepełnosprawnych.

- 2. Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju oraz podnoszenie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego w gminie:** pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju, wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
- 3. Wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego:** doskonalenie sektora pomocy społecznej oraz wspieranie organizacji pozarządowych i rozszerzanie z nimi współpracy.

III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Golczewo w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 jest *skuteczne aktywizowanie mieszkańców gminy zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, wzmocnienie rodzin oraz dążenie do integracji społecznej*. Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.	Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy
Cele operacyjne:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszanie poziomu bezrobocia poprzez wspieranie osób nim dotkniętych oraz poszukujących pracy. 2. Udzielanie pomocy zagrożonym lub dotkniętym ubóstwem i bezdomnością. 3. Usprawnianie seniorów oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób niepełnosprawnych
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego. 2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny. 3. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej osobom dotkniętym bezrobociem. 4. Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w gminie, np. spółdzielni socjalnych. 5. Podejmowanie działań w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy, m.in. promowanie gminy przygotowywanie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów. 6. Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w gminie. 7. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. 8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi udzielającymi wsparcia osobom bezrobotnym.
Kierunki działań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami ubogimi, w tym poprzez

<p>do celu operacyjnego 2.</p>	<p>zawieranie kontraktów socjalnych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych. 3. Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością – prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego, w razie potrzeby opracowanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz zapewnienie schronienia. 4. Wsparcie finansowe i rzeczowe (w tym w formie gorącego posiłku) osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. 5. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku letniego i zimowego oraz czasu wolnego. 6. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem. 7. Powiększenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych, w tym socjalnych. 8. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich oraz z Kościołem.
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 3.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej. 2. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. 3. Zapewnienie w gminie wsparcia w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 4. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. przy współpracy z funkcjonującymi w gminie Stowarzyszeniem Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Kołem Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów; podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie Klubu Seniora. 5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, poszerzeniu oferty rehabilitacyjnej i dostępności sprzętu rehabilitacyjnego oraz zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia. 6. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób

	<p>starszych i niepełnosprawnych, w tym z zakładami opieki zdrowotnej, Stowarzyszeniem Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Kołem Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.</p> <p>7. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.</p>
Czas realizacji	Lata 2014-2020.
Realizatorzy	Burmistrz Golczewa, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.
Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ponadgimnazjalne, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, instytucje rządowe, placówki ochrony zdrowia, w tym zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze i opiekuńczo-lecznicze, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, pracodawcy, organizacje pozarządowe, w tym Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku i Koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spadek liczby bezrobotnych i wzrost liczby osób zaktywizowanych, ▪ zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej, ▪ wzrost liczby inwestorów i podmiotów gospodarczych, ▪ poprawa sytuacji osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, ▪ zwiększenie możliwości uzyskania mieszkania przez osoby o niskim statusie materialnym, ▪ zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, ▪ podniesienie standardu świadczonych usług, ▪ podniesienie jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, ▪ zwiększenie liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 2.	Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju oraz podnoszenie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego w gminie
Cele operacyjne:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju. 2. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie. 3. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia. 4. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 2. Zatrudnianie asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń. 3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników OPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny. 4. Udzielanie przez OPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 5. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego i prawnego. 6. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci. 7. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego, organizowanie wypoczynku. 8. Rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. 9. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych. 10. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. 11. Opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny. 12. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych

	<p>i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.</p>
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 2.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie w gminie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków. 2. Poprawa dostępności wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego dla rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie. 3. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży. 4. Kontynuowanie działalności i poszerzenie oferty funkcjonującego w gminie Punktu Pierwszego Kontakt. 5. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 6. Zintensyfikowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. 7. W razie konieczności zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. 8. Kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych. 9. Rozszerzanie i podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 3.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej. 2. Zwiększenie dostępu mieszkańcom do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz usług specjalistycznych, w tym opieki geriatrycznej. 3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami. 10. Opracowanie i realizacja gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego.
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 4.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów. 2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie). 3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie. 4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.

	<p>5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p> <p>6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont ulic i dróg gminnych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych, organizację dowozu dzieci do szkół.</p>
Czas realizacji	Lata 2014-2020.
Realizatorzy	Burmistrz Golczewa, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki przedszkolne i oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Pierwszego Kontaktu, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
Partnerzy w realizacji	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kamieniu Pomorskim, szkoły ponadgimnazjalne, placówki ochrony zdrowia, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, specjaliści, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ▪ poszerzenie wiedzy na temat właściwego wypełniania ról rodzicielskich, ▪ zwiększenie dostępności wsparcia, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci, ▪ zróżnicowanie form spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających, ▪ zwiększenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, ▪ poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego trybu życia, ▪ zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, ▪ zmniejszenie skali przemocy w rodzinie. ▪ spadek przestępczości, w tym wśród nieletnich, ▪ poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie przestępczości i jej skutków, ▪ zwiększenie bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 3.	Wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego
Cele operacyjne:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie sektora pomocy społecznej. 2. Wspieranie organizacji pozarządowych oraz rozszerzanie z nimi współpracy.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematycznie podnoszenie kompetencji przez kadrę OPS-u. 2. Zatrudnianie asystentów rodziny. 3. W razie możliwości rozszerzenie infrastruktury socjalnej w gminie. 4. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy. 5. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez utworzenie strony internetowej OPS-u. 6. Podjęcie działań w kierunku modernizacji bazy informatycznej OPS-u oraz zakupienia niezbędnego sprzętu. 7. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
Kierunki działań do celu operacyjnego 2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. 2. Rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. 3. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania. 4. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych. 5. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.
Czas realizacji	Lata 2014-2020.
Realizatorzy	Burmistrz Golczewa, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.
Partnerzy w realizacji	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesjonalizacja kadry pomocy społecznej, ▪ zwiększenie jakości świadczonych usług, ▪ zwiększenie aktywności mieszkańców, ▪ wzrost liczby inicjatyw społecznych, ▪ zróżnicowanie form i zwiększenie efektywności współpracy z sektorem pozarządowym.
-----------------------	---

IV. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golczewo na lata 2014-2020 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Program współpracy Gminy Golczewo z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów (poniżej zaprezentowano propozycje projektów przygotowanych w trakcie prac nad strategią przez przedstawicieli funkcjonujących w gminie instytucji i organizacji pozarządowych), które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań.

Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

Projekt 1.

nazwa projektu	„Razem przeciw nałogom”
wnioskodawca projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ludowy Klub Sportowy „Iskra” Golczewo, ▪ Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Golczewie.
partnerzy w realizacji projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Golczewie, ▪ Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Golczewie, ▪ Zespół Szkół Publicznych w Golczewie.
cele projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zagospodarowanie czasu wolnego, ▪ kształtowanie właściwych postaw społecznych, ▪ eliminacja zachowań dysfunkcyjnych i aspołecznych, ▪ wdrażanie właściwych postaw poprzez sport.
beneficjenci projektu	Dzieci w wieku 11-15 lat, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk wiejskich i zagrożonych patologią.

Projekt 2.

nazwa projektu	„Dwa światy – wybierz właściwy”
wnioskodawca projektu	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Golczewie.
partnerzy w realizacji projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Golczewie, ▪ Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Golczewie, ▪ Ludowy Klub Sportowy „Iskra” Golczewo.
cele projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawienie różnic pomiędzy życiem z różnego rodzaju uzależnieniem lub współuzależnieniem a życiem wolnym od nałogów, ▪ zapoznanie z pierwszymi oznakami uzależnienia oraz miejscami w gminie, w których można szukać pomocy.
beneficjenci projektu	Wychowankowie Ogniska – dzieci w wieku 7-13 lat ze środowisk dotkniętych uzależnieniami i zagrożonych patologią

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golczewo na lata 2014-2020 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii, które obejmują szacunkową wielkość wydatków na jej realizację w kolejnych latach.

Tabela 16. Ramy finansowe strategii w latach 2014-2020

szacunkowa wielkość wydatków (w zł) w latach:						
2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
3.530.900	3.732.900	3.900.000	4.100.000	4.400.000	4.600.000	4.800.000

*środki finansowe przewidziane w budżecie gminy na realizację zadań z zakresu polityki społecznej

Źródło danych: Urząd Miejski w Golczewie.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych, polegające na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół oceniający strategię.

Gromadzone dane z jednej strony pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku, z drugiej natomiast umożliwią ustalenie rzeczywistych rezultatów ich wdrożenia – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem Burmistrza Miasta, a w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem Burmistrza Miasta.

Zespół oceniający strategię będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie przekaze Burmistrzowi Miasta i Radzie Miejskiej,

sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. W przypadku części danych może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców gminy oraz w kluczowych dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych podmiotach.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Cel strategiczny 1.:

- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa i bezdomności,
- liczba podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba podmiotów gospodarczych,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym,
- liczba nowych mieszkań komunalnych i socjalnych,
- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,

- liczba seniorów i osób niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba osób korzystających z Klubu Seniora,
- liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi,
- liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 2.:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób objętych w ich ramach opieką,
- liczba opracowywanych i realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych pomocą w ramach Punktu Pierwszego Kontakt,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,

- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 3.:

- liczba pracowników OPS-u, w tym liczba pracowników socjalnych,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba wolontariuszy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012

Tabela 2. Przedszkola i szkoły w gminie w roku szkolnym 2013/2014

Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie w 2013 roku

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2013 roku

Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie w 2013 roku

Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Tabela 7. Osoby z gminy objęte wsparciem w 2012 roku przez wybrane podmioty działające w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie

Tabela 8. Kadra OPS-u i jej kwalifikacje w 2012 roku

Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu polityki społecznej w gminie w latach 2010-2012

Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez OPS w latach 2010-2012

Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2010-2012

Tabela 12. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012

Tabela 13. Podmioty spoza gminy, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy

Tabela 14. Organizacje pozarządowe w gminie w 2013 roku

Tabela 15. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2013 roku

Tabela 16. Ramy finansowe strategii w latach 2014-2020

Wykresy:

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2010-2012

Wykresy 3-4. Ruch naturalny i migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012

Wykres 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha)

Wykres 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2010-2013

Wykres 7. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2013 roku

Wykres 8. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2010-2012*

Wykres 9. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2010-2013

Wykres 10. Stopa bezrobocia w powiecie kamieńskim, w województwie zachodniopomorskim i w kraju w latach 2010-2013 (w %)

Wykresy 11-14. Bezrobotni w powiecie na koniec 2013 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia

Wykres 15. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2010-2012

Wykres 16. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2010-2012

Wykres 17. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2012 roku

Wykres 18. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2012 roku

Wykres 19. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży w 2012 roku

Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku

Wykres 21. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

Wykres 22. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Wykres 23. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Wykres 24. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2010-2012

Wykres 25. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2011-2012

Wykres 26. Przestępstwa popełnione w gminie w 2012 roku

Wykres 27. Struktura wiekowa sprawców przestępstw w gminie w 2012 roku

Wykres 28. Korzystający z pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

Wykres 29. Struktura wiekowa korzystających z pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

Wykres 30. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012 (liczba osób w rodzinach)

Wykres 31. Warunki życia w gminie

Wykres 32. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

Wykres 33. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

Wykres 34. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?

Wykres 35. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?

Wykres 36. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?

Wykres 37. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

Wykres 38. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 39. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

Wykres 40. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 41. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

Wykres 42. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

Wykres 43. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy

Wykres 44. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

Wykres 45. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie

Wykres 46. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

Wykres 47. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy

Wykres 48. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?

Wykres 49. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy

Wykres 50. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?

Wykres 51. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

Wykres 52. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

Wykres 53. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Uzasadnienie

1. Konieczność podjęcia uchwały

Konieczność opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, stanowi zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Stanowi o tym art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. u. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.).

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie stanowiącej przedmiot unormowania

Uchwalona w 2007 r. Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Gminy Golczewo na lata 2007-2013 realizowana była do 31 grudnia 2013 r. W związku z tym, że jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, należy przyjąć strategię na lata 2014-2020.

3. Skutki finansowe, gospodarcze i społeczne, które powstaną po wejściu w życie uchwały

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golczewo na lata 2014-2020 obejmuje i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów lokalnych pomocy społecznej. Umożliwi pozyskanie środków finansowych, które przeznaczone zostaną na pomoc społeczną i odciążą budżet gminy. Ponadto umożliwią ubieganie się o środki na realizację z funduszy europejskich.

4. Źródła finansowania, jeżeli podjęcie uchwały pociąga za sobą obciążenia budżetu Gminy

Podjęcie uchwały nie pociąga za sobą obciążeń budżetu Gminy Golczewo. Przyjęta Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golczewo na lata 2014-2020 realizowana będzie w oparciu o środki finansowe budżetu gminy Golczewo oraz dotacje.

5. Wyniki przeprowadzonych konsultacji i dyskusji w sprawie stanowiącej przedmiot unormowania

W dniach od 20 listopada do 4 grudnia br. przeprowadzono konsultacje społeczne. W tym czasie nie wniesiono uwag do projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golczewo na lata 2014-2020.